

ОШ“КРАЉ АЛЕКСАНДАР I“

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
2018-2022.**

Осталих активности основног образовања и васпитања

**ЈУН 2018. ГОДИНЕ
ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

Садржај

УВОД.....	5
1) ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	6
2) ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА.....	7
3) ПРОГРАМЕ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ.....	7
4) ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ.....	7
5) ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ.....	9
6) ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ.....	10
7) ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА.....	11
8) ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА.....	14
Други разред.....	15
Трећи разред.....	16
Четврти разред.....	17
Српски језик (драмско – рецитаторска секција).....	17
Српски језик (новинарско - литерарна секција).....	18
Историјска секција.....	18
Геогрфаска секција „Млади географ“.....	19
Хемијска секција.....	20
Техника и технологија.....	20
1. Саобраћајна секција.....	21
2. Програмерска секција.....	21
3. Секција дигиталне фотографије.....	22
4. Секција - Моделара.....	22
Секција- Хор.....	23
Секција- Оркестар.....	24
9) ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ.....	26
10) ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ.....	27
11) ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ.....	28
12) ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	28
13) ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ.....	29
14) ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ.....	30
15) ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ.....	31
Екскурзије млађи разреди од I – IV.....	33
Екскурзије старији разреди од V - VIII.....	33
Школа у природи од I до IV разреда.....	34
16) ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ.....	34
ПРОГРАМ РАДА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА.....	35

ПРОГРАМ РАДА ЦЕЛОДНЕВНЕ НАСТАВЕ	37
17) НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНИ РАД.....	37
ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	41

Заснованост школског програма на законским и подзаконским актима

1. Закон о основном образовању и васпитању („Сл гл РС“, број 55/2013 и 101/2017);
2. Закон о основама система образовања и васпитања („Сл гл РС“ бр. 88/2017);
3. Статут Основне школе „Краљ Александар I“ Гор. Милановац и други општи акти школе; (4/2018)
4. Школски развојни план Основне школе „Краљ Александар I“
5. Закон о уџбеницима („Сл.гласник РС“ бр. 27/2018)
6. Закон о службеној употреби језика и писма („Сл.гласник РС” бр.45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/05, 30/10);
7. Закон о печату државних и других органа (“Сл. гласник РС”, бр. 101/2007);
8. Правилник о календару образовно-васпитног рада основних школа за школску 2018/19. Годину („Сл гл - Просветни гласник РС”, број 10/2018);
9. Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи („Сл гл РС - Просветни гласник”, бр. 2/92 и 2/2000);
10. Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања („Сл гл РС”, број 73/2016 и 45/2018);
11. Правилник о ближим условима организовања целодневне наставе и продуженог боравка („Сл гл РС”, број 77/2014);
12. Правилник о нормативима школског простора и опреме и наставних средстава за основну школу („Сл гл РС”, број 4/90);
13. Правилник о садржају и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа у основној школи („Сл гл РС”, 55/2006, 51/2007, 67/2008, 39/2011, 82/2012, 8/2013, 70/2015 и 81/2017);
14. Правилник о стручно педагошком надзору (“Сл. гласник РС”, 34/2012) ;
15. Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Сл гл РС”, број 67/2013);
16. Правилник о дипломама за изузетан успех ученика у основној школи („Сл гл РС” број37/93 и 42/93);
17. Правилник о степену и врсти образовања наставника који изводе образовно-вапитни рад из изборних предмета у основној школи („Сл гл РС - Просветни гласник“, бр.11/2012, 15/2013, 2/2016, 10/2016, 11/2016, 2/2017 и 11/2017) ;
18. Правилник о степену и врсти образовања наставника и стручних сарадника у основној школи („Сл гл РС- Просветни гласник”, бр. 11/2012, 15/2013, 2/2016, 10/2016, 11/2016, 2/2017 и 3/2017);
19. Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања („Сл гл – Просветни гласник РС“, бр10/2004, 20/2004, 1/2005, 3/2006, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011 – др, правилник, 7/2011 др. правилници 1/2013, 4/2013, 14/2013, 5/2014, 11/2014, 11/2016 и 6/2017);
20. Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања („Сл гл РС“- Просветни гласник“ бр. 1/2005, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010, 3/2011-др,правилник 7/2011-др.правилник, 1/2013, 11/2014 и 11/2016)
21. Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања („Сл гл - Просветни гласник“, број 3/2006, 15/2006, 2/2008, 3/2011, 7/2011, 1/2013, 11/2014 11/2016 и 7/2017);
22. Правилник о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања („Сл гл - Просветни гласник”, број 7/2010);
23. Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања („Сл гл РС - Просветни гласник“, број 6/2007, 2/2010, 7/2010, 3/2011, 1/2013, 4/2013, 11/2016, 6/2017, 8/2017 и 9/2017);
24. Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС -Просветни гласник“, број 5/2008, 3/2011, 1/2013, 5/2014, 11/2016 и 3/2018);
25. Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања („Сл гл РС - Просветни гласник”, број 6/2009, 3/2011, 8/2013 и 11/2016);

26. Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања („Сл гл РС-Просветни гласник”, број 2/2010, 3/2011, 8/2013, 5/2014, 11/2016 и 7/2017);
27. Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл гл РС”, бр. 22/2005, 51/2008, 88/2015, 105/2015 и 48/2016);
28. Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника („Сл гл РС – Просветни гласник“, број 5/2012);
29. Правилник о општим основама школског програма („Сл гл РС - Просветни гласник”, број 5/2004);
30. Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл гл РС, бр. 81/2017);
31. Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања („Сл гл РС - Просветни гласник”, број 5/2010);
32. Правилник о програму завршног испита у основном образовању и васпитању („Сл гл РС - Просветни гласник”, број 1/2011, 1/2012, 1/2014, 12/2014 и 2/2018);
33. Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво („Сл гл РС - Просветни гласник”, број 5/2011);
34. Правилник о стандардима квалитета рада установе („Сл гл РС-Просветни гласник”, број 7/2011 и 68/2012);
35. Правилника о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Сл гл РС, бр. 76/2010);
36. Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету и ученику („Сл гл РС”, бр. 63/2010);
37. Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл гл РС“, бр. 30/2010);
38. Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама
39. Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања (“Сл.гласник РС”, бр. 22/2016);
40. Правилник о вредновању квалитета рада образовно-васпитних установа, („Сл гл РС”, бр. 9/2012);
41. Правилник о стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања, („Сл гл РС”, бр. 38/2013);
42. Закон о условима за обављање психолошке делатности („Сл гл РС” 25/96 и 101/05) и Правилник о изради и коришћењу психолошких мерних инструмената („Сл.гласник РС“ бр. 11/88)
43. Извештај о раду школе за претходну школску годину;
44. Извештај о самовредновању;
45. Остала законска и подзаконска акта.

УВОД

- Школски програм израђен је за период од четири године, тј. од школске 2018/19. до школске 2021/2022. По потреби се доносе измене и додаци Школском програму у виду Анекса школског програма.
- Школским програмом обезбеђује се остваривање наставних планова и програма и потреба ученика, родитеља и школе.
- Школски програм израђен је у складу са Законом.
- Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план и укупан образовно-васпитни рад у школи.
- Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад.
- Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.
- Школски програм се доноси на основу наставног плана и програма у складу са Законом. Поједини делови школског програма иновирају се у току његовог остваривања.
- Школа објављује школски програм у складу са Законом и општим актом школе.

Школски програм утемељен је на начелима:

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

Школски програм је основни документ који приказује све планиране наставне теме и области, активности, као и организацију рада на остварењу циљева и задатака од првог до осмог разреда.

1) ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Сврха овог школског програма је да укаже на главна вредносна опредељења у области образовања.

Циљеви представљају основу за одређивање резултата, стварних ефеката, тј. исхода образовања.

Тиме они утичу на конкретна решења у образовној пракси и представљају једно од главних полазишта у развоју целокупне образовне делатности.

Логички и садржински повезани, циљеви и исходи су један од главних организатора образовног процеса.

Општи циљ овог програма је оспособљавање ученика да:

- Успешно задовољавају сопствене потребе за образовање, развијају сопствену личност и потенцијале уз поштовање других особа, њиховог идентитета, потреба и интереса.
- Активно и одговорно учествују у економском, друштвеном и културном животу и доприносе развоју друштва.
- Развој интелектуалних капацитета и знања деце нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима.
- Подстицање и развој физичких и здравствених способности ученика.
- Оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења.
- Оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот.
- Развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе као и традиције и културе националних мањина.
- Омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања.
- Развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине.
- Усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва.
- Уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све.
- Развијање радозналости код ученика и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост.
- Поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву.
- Развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

Специфични циљеви:

- Да омогући развој свих аспеката личности ученика у складу са њиховим развојним потребама, потенцијалима и интересовањима.
- Да омогући ученицима да упознају себе и да самостално, промишљено и одговорно доносе одлуке које се тичу њиховог развоја и будућег живота.
- Да оспособи ученике за континуирано образовање у складу са њиховим потребама, интересима, потенцијалима и интересовањима
- Да омогући познавање и разумевање природног и друштвеног окружења, њихове међусобне повезаности и сопственог места у њима.

- Да оспособи ученике да се успешно суочавају са изазовима савременог света и живота и изазовима који их очекују у будућности.
- Да омогући ученицима да се одреде и оспособе за каснији избор занимања у складу са индивидуалним способностима и интересовањима
- Да оспособи ученике за усвајање и изградњу сопствених вредносних ставова.
- Да оспособи ученике за креативно коришћење слободног времена.
- Да оспособи ученике да активно доприносе очувању и неговању традиције и културе.
- Да развија међусобно уважавање, сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група
- Да развија свест о значају заштите и очувања природе и природних ресурса

Након завршетка овог програма очекује се :

- Да се ученици оспособе за даље праћење школског програма у току осмогодишњег школовања.
- Да ефикасно комуницирају на српском и страном језику.
- Да поседују математичку писменост - уочавају, анализирају и решавају проблеме.
- Да буду способни да учествују у тимском раду.
- Да стекну основе информатичке писмености.
- Да буду способни да језиком уметности изразе сопствена осећања, вредности и поглед на свет.
- Да буду одговорни према сопственом здрављу.
- Да буду одговорни према очувању и унапређењу квалитета животне средине
- Да уважавају и поштују друге особе.
- Да познају и уважавају људска и дечја права и буду способни да активно учествују у њиховом остваривању.

2) ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА

План наставе и учења биће приказан по разредима и предметима у оквиру првог и другог циклуса.

3) ПРОГРАМЕ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

Програми обавезних и изборних предмета биће приказан по разредима и предметима у оквиру првог и другог циклуса.

4) ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Програми допунске, додатне наставе, ваннаставних и ваншколских активности отварају ученицима широке могућности да слободно изграде и изразе своју личност.

Ове активности предвиђене су наставним планом и програмом као посебне активности чији је циљ прилагодити наставни програм ученицима и омогућити им његово успешно савладавање, као и потпунији развој ученикових способности.

Допунска настава

Допунска настава се организује за ученике који имају тешкоће у савладавању програма наставе.

Има за циљ да подржи ученике у остваривању постигнућа, да их мотивише и омогући им да успешно превазиђу тешкоће у усвајању градива.

Намењена је свим ученицима који из различитих разлога нису постигли очекиване резултате у погледу достизања исхода и стандарда постигућа, тј. нису савладали делове програма наставних предмета.

Организује се према потреби, а колико ће трајати и који ће ученици бити укључени варира током године. Ученик може бити укључен у допунску наставу једнократно, кроз дужи временски период или повремено. Ученицима, који из било којих разлога заостају за својим вршњацима, треба помоћи да усвоје наставно градиво и у потпуности развију своје способности.

Допунска настава се организује по предметима са једним часом недељно.

За реализацију допунске наставе наставник припрема наставни материјал: наставне листиће, полупрограмиране или програмиране наставне садржаје за поједине ученике.

Као садржај рада допунске наставе наставник ће одабрати оне садржаје из наставног програма које поједини ученици нису усвојили у редовној настави. Решавајући те задатке, ученици ће попунити празнине у свом знању, што ће им омогућити даље редовно праћење наставе одређеног предмета. Ученици који имају тешкоћа у свладавању програма укључују се у допунску наставу на одређено време, док им је такав облик рада потребан.

Основни задатак допунске наставе је прилагођавање (индивидуализација) наставних садржаја одређеног предмета ученицима који из било којих разлога имају тешкоћа у свладавању програма како би им се омогућило усвајање програма и развој њихових способности.

Начин остваривања програма допунске наставе

- Током трајања, а нарочито на крају сваког класификационог периода, наставници предлажу којим ученицима је овакав вид подршке потребан
- Сваки час допунске наставе мора бити максимално организован, што значи да за сваког ученика (или групу ученика) треба одредити циљеве и задатке, садржај по етапама
- Програм допунске наставе ће се остваривати кроз индивидуални и/или групни рад, применом различитих метода и техника рада.
- Сходно индивидуалним развојним и образовним потребама, поштујући разлике међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, у раду са ученицима прилагођава се: приступ процесу учења, начин излагања, инструкције за рад, одабир и примена дидактичких средстава и наставног материјала
- Програм редовне наставе уједно је и програм допунске.
- Примери у којима се примењују учени садржаји морају бити пажљиво одабрани
- Што више користити очигледна средства и помагала, као и објективну реалност.
- Ако је потребно, ученицима треба појаснити и градиво претходних разреда.

Начин праћења постигнућа и напредовања ученика:

- Континуирано праћење и бележење остварености исхода у складу са планираним циљевима наставе
- Похвала и вредновање сваког напредовања ученика
- Наставници извештавају Одељењска већа о постигнутим ефектима допунске наставе, у односу на сваког ученика који је обухваћен овим обликом подршке

Додатна настава

Додатна настава се организује за ученике са посебним, способностима, склоностима и интересовањима.

Циљ додатне наставе је да омогући ученицима да развијају своје капацитете и потенцијале, да стичу дубље и шире знање и компетенције у областима за које показују и посебне способности и интересовања, а којима не може да се изађе у сусрет у редовној настави.

Начин остваривања програма додане наставе

- Програм додатне наставе сачињавају наставници, на основу процене интересовања ученика и њихове потребе за додатним радом
- Групе се формирају на основу процене постигнућа и напредовања ученика, као и показаних интересовања и потреба ученика

- Начин остваривања усмерен је на коришћење различитих метода и техника рада, креативних садржаја, кроз различите форме занимљивих задатака
- Диференцирана, индивидуализована настава – диференцијација наставних садржаја и прилагођавање ученику
- Примена корелације са другим предметима
- Реализује се један час недељно, а групе је могуће формирати на нивоу једног одељења или на нивоу разреда
- Програмски садржаји и начин остваривања операционализују се у плановима рада наставних предмета и повезани су са остваривањем вишег нивоа образовних стандарда
- менторска настава где ће сам ученик моћи да предлаже садржаје на којима ће радити
- упућивање и укључивање у рад других институција, стручних друштава, центара, истраживачких станица и сл.
- стварање што више могућности за учениково истраживање и откривање са циљем задовољења учениковог мотива за сазнавањем и успехом
- пружање могућности ученицима да што чешће решавају сложене проблеме и при том доживе успех и радост у раду
- поучавање и учење уз помоћ медија, међу којима значајно место заузима компјутеризована настава
- изванучионишна настава и рад на пројектима, огледи, демонстрације, рад на терену
- интегрисана настава – рад на истом садржају кроз више наставних предмета (координисано деловање и сарадња више наставника)
- проблемски задаци у којима ученици сами бирају начин решавања и сложеност
- подршка оригиналним решењима

Начин праћење постигнућа и напредовања ученика

- Наставник прати и води евиденцију о напредовању ученика и остварености исхода
- Наставници извештавају Одељењска већа о постигнутим резултатима додатне наставе у односу на сваког ученика који је кључен у њу
- Праћење постигнућа и напредак у достизању постављених образовних циљева додатне наставе утицаће на повећање мотивације ученика за учење и даљи рад

Реализацији претходи препознавање даровитих ученика и њихових склоности за поједина подручја, избор садржаја, планирање и организација додатне наставе.

Садржаје додатне наставе треба заснивати на садржајима редовне наставе, што значи да ће ученици проширити и продубити садржаје наставних предмета или области. Таква настава ће омогућити даровитим ученицима брже и темељније увођење у свет науке. То ће се постићи ако наставник пажљиво одабере садржаје рада и предложи их ученицима. Само садржаји које ученици прихвате подстакнуће их на активност.

Програм допунске и додатне наставе биће приказан по разредима и предметима у оквиру првог и другог циклуса.

5) ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Садржаји програма	Време	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја	Циљеви и задаци садржаја програма
Обележавање почетка школске године – пријем првака	август септембар	Учествовање у приредби	одабир ученика и пригодних текстова организовање координирање	тимски рад	пружање подршке ученицима и родитељима добродошлица
Обележавање	октобар	Учествовање у	-координирање	тимски рад	развијање хуманих

Дечје недеље		конкурсима, изложбама, учешће у дефилеу, маскенбалу, позоришна представа	-усмеравање активности		осећања промоција дечјих права
Обележавање Дана општине	април	Учешће у прослави, наступи ученика (фолклор, хор)	-координирање -усмеравање активности ученика	рад у групама тимски рад	указивање на значај годишњице сарадња са локалном заједницом развијање осећаја припадности родном крају
Обележавање значајних датума (26. септембар, 8. новембар, 11. новембар, 27. јануар, 17. фебруар, 22. април, 9. мај, 28. јун)	прво и друго полугодиште	Прављење панона, организовање изложби, писање реферата, наступи ученика, организације маскембала,	- задуживање ученика - усмеравање активности -презентовање садржаја	рад у групама тимски рад демонстративн и истраживачки	указивање на значај културних и националних вредности
Обележавање школске славе – Светог Саве	јануар	Припрема и извођење приредбе, учешће на ликовном и литерарном конкурсима, израда панона	израда сценарија за приредбу одабир ликовних и литерарних радова за јавну публикацију	тимски рад	указивање на значај и дело Светог Саве обележавање школске славе
Обележавање 8. марта	март	Припрема честитки, изложба радова, организовање приредбе	-координисање -усмеравање активности ученика	тимски рад истраживачки	Развијање поштовање и пажње према мајци, презентација културно-уметничких остварења ученика
Обележавање Васкрса	април	Украшавање, фарбање васкршњих јаја, цртање, сликање, вајање, изложба	-усмеравање активности ученика	тимски рад	очување традиције развијање креативности
Обележавање Дана школе	24.мај	Приредба	припремање усмеравање активности презентовање садржаја	тимски рад	презентација културно-уметничких остварења ученика
Обележавање краја школске године	Јун	Учествовање у приредби	припремање усмеравање активности	тимски рад	Презентовање културних и уметничких остварења
Посете позоришту, музеју, галерији	прво и друго полугодиште	Посете ученика, презентовање	-координисање	тимски рад	-развијање естетских и културних вредности -стицање знања учешће у музејским радионицама

6) ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке деликвенције, школа у оквиру Школског програма реализује недељу школског спорта.

Недеља школског спорта обухвата:

такмичења у спортским дисциплинама прилагођеним узрасту и могућностима ученика:

1. турнир у малом фудбалу за ученике од четвртог до осмог разреда

2. турнир у рукомету за ученике од петог до осмог разреда
3. турнир у стоном тенису за ученике од петог до осмог разреда
4. турнир у елементарној игри „између четири ватре“ за ученике од другог до четвртог разреда.
5. „Игре без граница“ – за ученике од првог до четвртог разреда

Активности у природи:

- јесењи крос за ученике од првог до осмог разреда у организацији Црвеног крста
- пролећни крос у мају за све ученике у организацији РТС-а
- пешачење ученика у септембру и априлу(маршуту пешачења договара стручно веће наставника физичког васпитања)

Школска и ваншколска такмичења:

Школа организује и спроводи обавезна унутаршколска такмичења као интегрални део процеса физичког васпитања према плану Стручног већа и то у најмање једној спортској игри. Поводом дана школе који је 24. маја, у зависности од временских услова организује се одељенско такмичење у фудбалу, одбојци, баскету 3-3 и стоном-тенису.

Ученици наше школе учествују и на такмичењима у организацији ОСИУРС-а (стони-тенис, мали фудбал, рукомет, кошарка, одбојка и атлетика) која су предвиђена за ученике од петог до осмог разреда. Календар ових такмичења стиже почетком сваке школске године са тачним датумом када ће поменута такмичења бити организована. И поред тога што наша школа нема спортску салу и прилично лоше услове за рад, наши ученици на овим такмичењима остварују одличне резултате.

7) ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања, саставни су део Школског програма. Ови програми се остварују кроз различите наставне и слободне активности са ученицима, запосленима и родитељима, а по потреби и са другим институцијама и представницима локалне самоуправе.

Сврха програма заштите ученика од насиља је унапређивање квалитета живота ученика у школи применом мера превенције, ради стварања безбедне средине, и мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање ученика.

Општи циљеви:

- Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања
- Дефинисање поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља
- Информаисање свих укључених у рад школе о процедурама и поступцима
- Успостављање система ефикасне заштите

Принципи на којима се заснива овај Програм и поступање на основу њега, односе се на:

- право на живот, опстанак и развој
- најбољи интерес детета, уз обезбеђивање поверљивости података
- спречавање дискриминације, што значи обухватање свих ученика овим Програмом
- активно учешће ученика, које се обезбеђује правовременим информисањем и давањем могућности да искажу своје мишљење

Специфични циљеви Програма у превенцији су следећи:

- Идентификација безбедносних ризика у школи увидом у документацију, непосредно окружење, евидентирањем критичних места у школи, анкетањем ученика, наставника и родитеља
- Повећање осетљивости свих који су укључени у живот и рад школе, на препознавање насиља и злостављања

- Унапређење способности свих учесника у школском животу – наставног и ваннаставног особља, ученика, родитеља – за уочавање, препознавање и решавање проблема насиља
- Оспособљавање свих запослених и родитеља за рано препознавање знакова у понашању деце који указују на потенцијално насилно понашање
- Пружање помоћи ученицима у савладавању личних проблема и проблема у учењу
- Изграђивање и примена норми понашања, информисање о правилима и кућном реду
- Омогућавање свим ученицима који имају сазнања о могућем насилном акту да без излагања опасности врше пријављивање насиља
- Спровођење психо-социјалног програма превенције кроз обуку за ненасилну комуникацију, самоконтролу реаговања и понашања, превазилажење стреса, учење социјалних вештина
- Сарадња са родитељима путем Савета, родитељских састанака, индивидуалних и групних разговора
- Сарадња са службама ван школе које посредно и непосредно могу помоћи на превазилажењу проблема насиља у школи

Специфични циљеви у интервенцији:

- Спровођење процедура и поступака реаговања у ситуацијама насиља
- Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности спровођења Програма заштите
- Рад на отклањању последица насиља и интеграција ученика у вршњачку групу
- Саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, врше насиље или су посматрачи насиља

Свако насиље над ученицима се може спречити у атмосфери која:

- развија и негује културу понашања
- не толерише насиље и не ћути о њему
- развија одговорност свих
- обавезује на поступање све који имају сазнање о насиљу

Програмом заштите ученика су дефинисане превентивне активности, као и кораци и процедуре у поступању у заштити ученика од насиља. Такође је дефинисано шта се сматра насиљем, као и које све врсте и облике обухвата

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавања здравља, развоја и достојанства ученика.

Садржаји програма	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци планираних активности
Упознавање Наставничког већа са новинама у области правне регулативе, избор нових чланова за Тим	Презентација, дискусија	Упознавање чланова НВ са правним актима које се односе на ову област, подсећање на процедуре у интервенцији у ситуацијама када се насиље догоди ради ефикаснијег реаговања и поступака деловања
Израда акционог плана Програма за заштиту од насиља, нарочито превентивних активности	Дискусија, излагање, израда	Иницирање различитих активности за превенцију насиља, реаговање у ситуацијама насиља, доношење мера уз примену Посебног протокола ради превазилажења насилног понашања, подизања нивоа толеранције и побољшања комуникације
Упознавање родитеља, на одељењским родитељским састанцима, са правним регулативама из области	Одељењске старешине на родитељским састанцима упознају родитеље са правним регулативама,	Упознавање родитеља са поступцима и процедурама реаговања у ситуацијама насиља, као и указивање родитељима на препознавање понашања детета које могу

Заштите од насиља, процедурама које се примењују у школи	процедурама реаговања, али и превентивним активностима у школи	да указују на потенцијално насилно понашање
Реализација тема из области превенције насиља, толеранције на часовима одељењског старешине, као и на часовима грађанског васпитања, верске наставе, историје, српског језика и осталих предмета, уколико има могућности	Предавање, презентација, излагање дебата, дискусија,	Допринос смањењу насилних и ризичних облика понашања, повећање нивоа толеранције, прихватања различитости, развијање комуникативних способности и социјалних вештина
Радионице на тему ненасилне комуникације и толеранције- педагог и психолог	Радионице, дискусија, дебата	Подизање нивоа толеранције и прихватање различитости, развијање вештина ненасилне комуникације
Прављење паноа у холу школе посвећеног различитим облицима насиља, као и интервенцији у случају када се насиље догоди	Израда паноа са јасно дефинисаним облицима насиља, али и поступцима реаговања у ситуацијама када се насиље догоди	Свим актери школског живота, али и родитељи упознати су са облицима насиља и јасно су представљене улоге и кораци реаговања у ситуацијама када се насиље догоди
Вршњачака едукација из области превенције насиља – Ученички парламент у сарадњи са педагогом и психологом	Радионице	Смањење вршњачког насиља, побољшање међусобне комуникације ученика, развијање комуникативних и социјалних вештина
Истраживање о присутности насиља у школи	Анкетирање ученика и родитеља о присутности насиља у школи, поступцима реаговања	Сагледавање присутности насиља у школи, као и ставова ученика о различитим облицима насиља
Промоција хуманих вредности- Црвени крст	Радионице, предавање, емитовање филма	Упознавање ученика са вредностима хуманих начела, промовисање начела и понашања која доприносе њиховом остваривању
Реализација предавања о разним темама из области превенције насиља, болести зависности у сарадњи са МУП	Предавања	Превенција ризичних облика понашања и упознавање ученика са последицама ризичних облика понашања

ПРОЦЕДУРА У ИНТЕРВЕНЦИЈИ

Кораци у интервенцији су следећи:

- 1. Сазнање о насиљу или откривање насиља** одвија се непосредним увидом да је насиље у току или посредно, препознавањем спољашњих знакова или поверавањем самог детета или треће особе.
- 2. Прва реакција** треба да буде заустављање насиља и, уколико је повређен ученик обавештавање о томе родитеља и позивање хитне медицинске помоћи. Уколико се не ради о озбиљној повреди, одрасли који је зауставио насиље или добио сазнање о истом, обавештава одељењског старешину (који обавештава родитеље), дежурног наставника, по потреби, чланове Тима, директора или помоћника, , ПП службу, а који ће даље проценити да ли треба позвати МУП или здравствену службу.

Заустављање насиља и злостављања и смиривање учесника је обавеза свих запослених у установи, а нарочито најближег присутног запосленог и дежурног наставника, да одлучно прекине све активности, раздвоји и смири учеснике у акту насиља. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ. Када родитељ пријави директору непримерено понашање запосленог према његовом детету, директор поступа у складу са Законом.

3. Смиривање ситуације подразумева удаљавање ученика из ситуације и смањење напетости кроз разговор са актерима. Тај разговор треба да буде умирујући, без спомињања могућих последица и застрашивања.

4. Консултације у установи се врше ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције. У консултације у установи укључују се: одељењски старешина, дежурни наставник, психолог, педагог, а по потреби тим за заштиту, директор, ученички парламент. Уколико у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво насиља, злостављања и занемаривања, као и да одреде мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: Министарство просвете – школску управу, центар за социјални рад, полицију, здравствену службу и др.

Прикупљање информација значи разговор са актерима и другим учесницима у догађају уз вођење записника. Разговор треба да води одељењски старешина, а по потреби, педагог или психолог. Посебна пажња треба да буде обрађена на жртву насиља тако што ће јој се омогућити да се осећа безбедно и да нема страх од освете ученика којима ће бити изречене мере. **Напомена: У образовно-васпитном систему нема места за истрагу или доказивање злостављања, о постојању сумње се обавештавају надлежне службе.**

5. Након тог разговора обављају се **консултације у оквиру установе** – са колегом, са Тимом за заштиту, са ПП службом, директором, дежурним наставником, при чему се анализирају чињенице, процењује ниво ризика и прави план заштите, водећи рачуна о принципу поверљивости и најбољем интересу ученика. Уколико је потребно, обављају се консултације са службама ван установе (Центар за социјални рад, здравствена служба). На основу консултација треба донети одлуку о начину реаговања и праћења и одредити улоге, задатке и одговорности у самом поступању.

6. Након консултација и заузимања става школе о догађају, **предузимају се акције: позивају се родитељи** и информишу о спроведеним консултацијама, закључцима и предложеним мерама (предочава се законска регулатива, мере заштите ученика, мере даљег васпитног деловања); Уколико се ради о трећем нивоу насиља **обавештава се МУП, Школска управа Чачак, Центар за социјални рад** (рок три дана од дана када се насиље десило). Подношење пријаве тим службама треба да буде у усменој и писаној форми, након што је са родитељима обављен разговор (осим ако се нису одазвали позиву или је у најбољем интересу дечије безбедности да родитељи не буду укључени)

7. Праћење ефеката предузетих мера спроводи се водећи рачуна о интеграцији свих актера у заједницу и успостављању односа сарадње и толеранције.

8) ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Циљ и задаци:

Слободне активности ученика доприносе остваривању образовно-васпитних задатака: подстичу различите видове стваралаштва, буде и задовољавају интелектуалну радозналост и стварају могућност да ученици истражују и упознају најразноврснија достигнућа у науци, техници и култури, пружају услове за заједничку игру, забаву и испуњавају део слободног времена корисним садржајима.

Слободне активности ученика орагнизују се за ученике I – VIII разреда ради задовољења и развијања њихових интересовања за поједине предмете, подручја, области и активности – научне, културно – уметничке, техничке или спортске, и то на принципима: слободног и добровољног опредељења ученика, активног учешћа ученика у организовању рада активног учешћа ученика у

програмирању садржаја и метода рада, активног учешћа ученика у анализи остварених резултата, диференцираног приступа ученицима.

Свака секција ради по утврђеном плану и програму, а о раду се континуирано води евиденција. Распоред слободних активности јасно се ставља на увид ученицима. По правилу, слободне активности се остварују једном недељно.

Значајна улога наставника у слободним активностима јесте да идентификује даровите ученике, прати и подстиче даровитост и усмерава их у даљем професионалном развоју ка избору занимања.

За програм слободних активности узимају се у обзир материјално-просторни услови рада, узрасне карактеристике, способности и интересовања ученика, мотивација ученика за поједине области, постигнућа ученика, елементи такмичарског програма у појединим областима.

Слободне активности пружају бројне прилике за изражавање креативности, постигнућа и посвећености ученика у појединим областима. Теме које се обрађују у оквиру слободних активности могу да буду преузете из програма додатне наставе, уз могућност корекције у складу са наставниковом проценом и на основу ученичких интересовања.

Програми слободних активности реализују се у корелацији са осталим наставним предметима (тематска интегрисана настава) за сваки разред. Програм подржава припреме ученика за школска такмичења, јавне наступе: приредбе, изложбе, промоције, учешће на конкурсима, одељењска и међуодељењска такмичења; кросеви и друга ваншколска такмичења.

Облици рада у оквиру слободних активности могу да буду разноврсни:

- израда и презентација ученичких пројеката,
- обрада интересантних тема у виду предавања и презентације наставника или предавача по позиву,
- заједнички рад ученика у поступку обраде актуелних тема,
- организоване кратке стручне екскурзије,
- неформална мини- такмичења кроз квизове знања,
- израда једноставних модела и уређаја,
- самостални експерименти,
- изложбе,
- представе...

Начин праћења и вредновања:

Континуирано праћење ученика одвија се током године (уочавање и усмеравање интересовања ученика).

Остварени резултати су транспарентни за јавност: ученички радови и производи активности вреднују се и излажу у простору учионице-школе, као и на сајту школе.

Други разред

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

Фонд часова: 36

Циљ:

- Препознавање склоности и особина ученика
- Осамостаљивање ученика у друштвеној средини
- Учешће у промоцији и маркетингу школе
- Развијање креативности
- Сарадња са ужом и широм заједницом
- Развијање самопоуздања и уважавање различитости
- Извођење приредби, учешће на конкурсима и смотрема као и спортским такмичењима и манифестацијама
- Посете изложбама, позоришту, галерији и музеју

Начин остваривања програма:

- Стварање ликовних и литерарних радова
- Припрема и учешће на конкурсима, смотрема и такмичењима
- Припремање програма поводом важних датума (Дан жена, Дан школе, Савиндан...)
- Учешће у спортским активностима (пролећни и јесењи крос)

-Учешће у прославама и активностима друштвене средине(Дан општине, Ноћ музеја)

-Посета културним дешавањима (позориште, музеј, изложбе)

-Сарадња са медијима

-Радови за школски лист

* У реализацији садржаја учествују сви ученици према својим склоностима и интересовањима.

Активности ученика: посматрање, играње, певање, креирање маски и фризура, имитирањ, глума, рецитовање, такмичење, цртање, сликање, обликовање, јавни наступ, спортска такмичења, учешће у радионицама, сарадња, примена правила понашања, писање литерарних радова, комуникација, стварање нових контаката, промоција школе

Активности наставника: испитује склоности, усмерава, мотивише, организује, навија обавештава, осмишљава, реализује, прави сценарио, сарађује, координира, одабира радове, прати и вреднује

Праћење и вредновање рада: Вођење евиденције о слободним активностима, броју обухваћених ученика и постигнутим резултатима

ДРУШТВЕНО КОРИСТАН РАД:

-Хуманитарни рад (чланство у ЦК, акција „За срећније детињство“, учешће у акцијама солидарности)

-Израда украсних предмета

-Ирада честитки

-Еколошка акција „Очистимо Србију“

-Уређење школског простора

ПЕДАГОШКО-КОРЕКТИВАН РАД

У циљу подршке ученицима у процесу учења, личног и социјалног развоја спроводиће се педагошко-корективан рад кроз активности:

Упућивање и вођење рачуна о правилном држању тела ученика; Повременом променом места седења у односу на таблу; Проналажење адекватног места за ученике који носе наочаре;

Упућивање логопеду и сарадња са логопедом ради побољшања артикулације; Увођење вежби на часу физичког којима се отклања неправилан физички развој; Упућивање психологу и педагогу ученика који имају проблем у учењу и понашању; Стварање климе међусобног уважавања и поштовања у разреду.

Трећи разред

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ				
Наставне области	Активности ученика у образовно васпитном раду	Активности наставника у образовноваспитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Пешачки излети (рекреативносазнајног карактера) (7 часова)	Играње - певање - креирање маски и фризура - имитирање - такмичење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	- излагања - дијалогска - очигледности - практичних радова	- Развијање правилног односа према природи и њеном очувању - Стицање нових знања - Примена стечених знања на очигледним, природним објектима - Упознавање околине - Развијање спретности и кондиције у природи - Боравак на чистом ваздуху ради очувања здравља ученика
Културно-забавне активности (7 часова)	- играње - певање - креирање маски и фризура - имитирање - такмичење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	-Демонстративна - експериментална - практичних радова	- Неговање лепоте и задовољства у дружењу, развијање другарства - Развијање такмичарског духа - Подстицање оригиналности и креативности - Неговањење смисла за хумор

		-координира		
Час одељенског старешине (3)	причање - размена искуства – прилагођавање - учење - примена правила понашања	Усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -анализира проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	излагање - разговор - демонстративна	- Развијање другарских и пријатељских односа - Прилагођавановим условима живота - Подстицање на културно понашање у различитим животним ситуацијама (шетњи, игри, ресторану, купатилу, соби, дискотеци, продавници...) - Развијање осећања припадања у групи - Развијање толеранције и сарадње

Четврти разред

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ				
Наставне области	Активности ученика у образовно васпитном раду	Активности наставника у образовноваспитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Пешачки излети (рекреативносазног карактера) (7 часова)	Играње - певање - креирање маски и фризура - имитирање - такмичење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	- излагања - дијалогска - очигледности - практичних радова	- Развијање правилног односа према природи и њеном очувању - Стицање нових знања - Примена стечених знања на очигледним, природним објектима - Упознавање околине - Развијање спретности и кондиције у природи - Боравак на чистом ваздуху ради очувања здравља ученика
Културнозабавне активности (7 часова)	- играње - певање - креирање маски и фризура - имитирање - такмичење	-усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	-Демонстративна - експериментална - практичних радова	- Неговање лепоте и задовољства у дружењу, развијање другарства - Развијање такмичарског духа - Подстицање оригиналности и креативности - Неговање смисла за хумор
Час одељенског старешине (3)	причање - размена искуства – прилагођавање - учење - примена правила понашања	Усмерава -наводи -ствара ситуацију -сугерише -анализира проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише -координира	излагање - разговор - демонстративна	- Развијање другарских и пријатељских односа - Прилагођава новим условима живота - Подстицање на културно понашање у различитим животним ситуацијама (шетњи, игри, ресторану, купатилу, соби, дискотеци, продавници...) - Развијање осећања припадања у групи - Развијање толеранције и сарадње

Српски језик (драмско – рецитаторска секција)

ТЕМЕ / САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	
	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	МЕТОДЕ И ОБЛИЦИ

		РАДА
Проучавање драмских текстова	рад на тексту, слушање, читање, уочавање, разговор, упоређивање, самостално закључивање, размењивање сопствених знања и мишљења, истраживање	<u>облици рада:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ фронтални, ▪ групни, ▪ рад у пару, ▪ индивидуални <u>методе:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ текстуална, ▪ монолошка, ▪ дијалогска, ▪ демонстрациона, ▪ игровна, ▪ метода ученичких радова (писаних, графичких, практичних),
Основни појмови из позоришне уметности	уознавање основних појмова из позоришне уметности, упознавање зани-мања која постоје у позоришту, читање, уочавање, разговор, усвајање но-вих појмова, рад на тексту	
Чиниоци изражајног казивања	уознавање чиниоца изражајног казивања, слушање добрих примера, читање, снимање и анализа сопственог говора, уочавање, вежбе артикулације, динамике	
Такмичење у рецитовању	одабир песме, анализа песме, увежбавање изражајног, доживљајног и интерпретативног казивања, снимање и анализа сопственог говора	
Такмичењ у лепом говору	одабир текста, анализа текста, увежбавање правилне артикулације и акцентуације, увежбавање изражајног, доживљајног и интерпретативног казивања, снимање и анализа сопственог говора	
Посета позоришту	гледање, анализа, критичка оцена	
Писање сценских дела (драматизација)	ближе упознавање одлика књижевних родова, драматизација текстова вођењем рачуна о елементима глуме и раду на сцени	
Свети Сава – наша слава	одабир или писање пригодних текстова, проба читања, увежбавање извођења на сцени, израда костима, реквизита и сценографије, одабир музике	
Прослава Дана школе	одабир или писање пригодних текстова, проба читања, увежбавање извођења на сцени, израда костима, реквизита и сценографије, одабир музике	
Учешће на неком од фестивала дечијег драмског стваралаштва	одабир драмског текста, подела улога и задужења, проба читања, рад на ликовима, постављање на сцену, израда костима, реквизита и сценографије, одабир музике, осмишљавање и увежбавање кореографије, осмишљавање и израда плаката	

Српски језик (новинарско - литерарна секција)

ТЕМЕ / САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	
	АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ	МЕТОДЕ И ОБЛИЦИ РАДА
Формирање редакције	Пријем нових чланова, организација рада и подела задужења	<u>облици рада:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ фронтални, ▪ групни, ▪ рад у пару, ▪ индивидуални <u>методе:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ текстуална, ▪ монолошка, ▪ дијалогска, ▪ демонстрациона, ▪ игровна, ▪ метода ученичких радова (писаних, графичких, практичних),
Едукација чланова Новинарске секције	Упознавање одлика различитих облика новинарског изражавања, овладавање техником писања, разговор, усвајање нових појмова, рад на тексту	
Рад и истраживање на терену	Прикупљање грађе, писање вести, извештаја, репортаже, интервјуа; спровођење анкете, сређивање грађе	
Ученичко стваралаштво	Писање и читање властитих литерарних радова, приказ и критике ученичког литерарног стваралаштва, одабир најбољих радова	
Учешће на конкурсима и такмичењима	Писање на задату тему, читање радова и критичка оцена, корекција, одабир најбољих радова, слање радова на конкурс	
Школски лист	Подела задужења у оквиру редакције. Осмишљавање концепције листа. Избор тема – најзанимљивије рубрике. Уређивање концепције листа. Осмишљавање и писање прилога за школске новине. Анализа и одабир прилога за нови број. Лекторисање и кориговање текстова.	

Историјска секција

Циљ историјске секције, као дела слободних активности које организује школа је да јача образовно-васпитну делатност школе, да подстиче индивидуалне склоности и интересовања

ученика, да садржајно и целисходно усмерава коришћење слободног времена, да богати друштвени живот ученика, као и да развија и негује другарство и пријатељство међу ученицима

Наставна област / тема	Начин и поступци остваривања програма
1. Израда панона, историјских карата и хронолошких таблица (8 часова)	По избору историјске теме, ученици уз помоћ наставника истражују, прикупљају и постављају изложбу у историјском кабинету или холу школе, израђују, методом пресликавања, историјске карте које су потребне за наставу, освежавају и репарирају постојеће, израђују хронолошке таблице, као преглед градива.
2. Израда и приказивање пауер поинт презентације (4 часа)	На задату тему ученици уз помоћ наставника историје и информатике израђују пауер поинт презентацију. Представљају своју презентацију на редовних часовима. Презентација може бити информативног карактера, али и квиз на задату тему или аутоматизовани тест.
3. Израда кратких видео клипова (4 часа)	У сардњи са наставником информатике и одабиром адекватног програма за прављење кратких филмова, ученици у договору са наставником историје бирају историјску тему и праве кратак филм. На редовним часовима рад се може приказати осталим ученицима.
4. Обележавање значајних датума из историје и историја нашег краја (4 часа)	Ученици израђују материјале и презентирају их поводом обележавања значајних датума из историје и историје нашег краја. Учествовање на комеморацији поводом обележавања Дана победе на Брду мира.
5. Пројекција филма са историјском тематиком (4 часа)	У договору са наставником ученици врше одабир историјског филма који ће погледати. После пројекције води се дискусија о филму и историјској теми коју приказује.
6. Посета градском музеју и другим културним институцијама (4 часа)	У зависности од плана рада градском музеја и културног центра прави се план манифестација које ће се посетити.
7. Посета знаменитостима Београда (8 часова)	Једнодневна посета Београду и његовим знаменитостима. Програм посете се прави у договору са ученицима. Може се остварити као корелација и са другим предметним наставницима који организују посету Београду.

Геогрфаска секција „Млади географ“

За ученике: V, VI, VII и VIII разреда

Циљ и задаци реализације слободне активности – геогрфаска секција „Млади географ“

- Разумевање појава, процеса и односа у природи и друштву.
- Развијање способности за активно стицање знања кроз истраживање.
- Развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу .
- Развијање логичког и апстрактног мишљења.
- Схватање повезаности природних и друштвених појава.
- Развијање свести о потреби заштите природе.
- Развијање вештина обнове и унапређења животне средине
- Развијање радних навика и склоности ка изучавању природних наука

Начин остваривања програма

- Пријављивање је учешће у раду ГСМГ је добровољно.
- Радом по групама у школи и на терену.
- Коришћењем савремених наставних средстава и прављењем презентација.
- Приказивањем стеченог знања презентацијама.
- Посетама одређеним институцијама и у другим градовима (Београд)
- Заједничким радом са сродним секцијама.

- У секцију ће бити укључени ученици 5, 6, 7. и 8. разреда

Корелација са наставним предметима

Планирање заједничких пројеката са сродним секцијама и групама; Остваривање корелације са: историјом, биологијом, информатиком, хемијом...

Теме У оквиру дечије недеље, свако ће према својој жељи и на начин на који жели презентовати једну државу, народ...

- Вођење метеоролошког дневника краја у коме живимо, у електронском и писаном облику
- Посета физичкогеографским објектима (планина, брдо, река, извори...) и културноисторијским знаменитостима краја у коме живимо и обилазак знаменитости главног града наше Земље, уз презентовање обиласка терена –фотографије, панои
- Карта и компас у свакодневном животу, оријентација у простору...мали картографи
- Припреме за такмичења из географије
- Обележавање Дана планете, Светског дана вода...
- Прикупљање стена на терену ради допуне збирке стена у школи и обележавање Светског дана геологије-гост, студент на Геолошком факултету, бивши ученик наше школе
- Израда паноя на географске теме
- Израда приручних наставних средстава – плакати, панои, презентације

За успешну реализацију потребно је извршити припреме:

1) Писаним путем за сваку теренску активност обавестити ученике и њихове родитеље/старатеље о маршрутама и темама теренског рада. Потребно је направити списак заинтересованих ученика са бројевима мобилних телефона.

2) Ученици су обавештени о правилима понашања (о личној и колективној безбедности), и томе шта је потребно да понесу: освежење (сок, вода), да обуку адекватну одећу и обују адекватну обућу, да понесу капу/качкет, фотоапарат, карту завичаја (ко има), компас...

3) Млади географи обавештавају своје родитеље/старатеље о свим детаљима договора и пре почетка реализације сваког теренског рада, предају писану сагласност родитеља/ старатеља.

Хемијска секција

Разред: Седми и осми

Годишњи фонд: 36 часова

Циљ програма: Подстицање и проширивање интересовања ученика за хемију, као и развој њихових склоности и способности у функцији професионалног опредељивања.

Начин остваривања програма: У оквиру слободних активности окупљају се ученици који показују повећано интересовање за хемију. Групе за рад у оквиру слободних активности формирају се од десет до петнаест ученика, и могу се повећати при обради теоријских садржаја, или смањити код извођења неких хемијских експеримената.

Облици рада:

- израда и презентација ученичких пројеката,
- обрада интересантних тема кроз предавања и презентације наставника или предавача по позиву,
- колаборативни рад ученика при обради актуелних тема из хемијских аспеката угрожености и заштите животне средине,
- организоване кратке стручне екскурзије (посете хемијским фабрикама, постројењима запреграду воде и друго),
- неформална мини-такмичења кроз квизове знања,
- израда пригодних учила (збирке минерала, сировина, полупроизвода и финалних производа хемијске индустрије или израда једноставних модела и уређаја).

Техника и технологија

Ради се на развијању међупредметних компетенција, као што су предузимљивости и оријентације ка предузетништву и одговоран однос према околини. Стучно веће техничког и информатике организује различите студијске посете у сваком разреду које теже испуњавању

предвиђених ishoda у одређеном разреду. Ове слободне активности су у корелацији са другим предметима, у зависи од узраста са којим предметом (историја, веронаука, биологија, хемија) и програмима професионалне оријентације и заштите животне средине.

- Пети разред – посета рециклажним центрима, музејима посвећеним саобраћају и сл.
- Шести разред – неке од значајних архитектонских или грађевинских достигнућа, музеји грађевинарства, саобраћајне технике и слично
- Седми разред – посете фирмама које се баве обрадом метала, музејима технике и фестивалима технике и науке
- Осми разред – посете средњим школама, фестивалима науке и технике, музејима електронике, технике и сл. и фирмама.

Програм слободних активности је разноврстан да бу ученици били спремни за средње школе, али и да би имали могућности да развијају различита интересовања.

Организоваће се секције:

1. Саобраћајна секција

Разред: пети, шести, седми и осми разред

Годишњи фонд: 30 часова

Циљ програма: омасовљење активности на унапређењу саобраћајне културе и безбедности у саобраћају свих ученика, наставника и родитеља, оспособљавање чланова секције из виших разреда за „вршњачку едукацију“ у радионицама млађих разреда, подстицање афинитета и талента за одређење ка неком од занимања из области саобраћаја. Део саобраћане секције мора бити посвећен стицању додатних знања и припрема за такмичење „Шта знаш о саобраћају“

Начин остваривања програма: У оквиру слободних активности окупљају се ученици који показују повећано интересовање за саобраћај. Групе за рад у оквиру слободних активности се формирају у зависности од броја заинтересованих ученика. Могу бити веће при обради теоријских садржаја, и за највише 10 ученика када је практичан рад, односно вожња бицикла на полигону вештина и саобраћајном полигону ако школа успе да обезбеди овај полигон.

Облици рада

- истраживање ИТ садржаја посвећених опасним саобраћајним ситуацијама и препознавање опасности
- израда паноа или презентација намењених унапређењу саобраћајне културе и безбедности
- организација радионица „вршњачке едукације“ ученика виших разреда за ученике нижих разреда
- рад на тестовима познавања саобраћајних прописа
- вештина вожње бицикла на полигону
- неформално надметање у спорој вожњи савладавању полигона вештине вожње бицикла
- такмичење „Шта знаш о саобраћају“

2. Програмерска секција

Разред: пети, шести, седми и осми

Годишњи фонд: 25 часова

Циљ програмерске секције је упознавање ученика са корацима у решавању једноставних проблемских задатака, увођење алгоритама при решавању једноставних проблема. Истицање да се корз учење програмирања и алгоритама развијају стратегије за решавање животних проблема, сваки задатак који себи постављамо у свакодневном животу се решава корак по корак, тј. алгоритамски. Развијање математичко – логичког мишљења, као и усвајање елеманата дедуктивног мишљења. Креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Начин остваривања програма: На програмерску секцију пријављују се ученици који показују повећано интересовање за програмирање. Групе су подељене по разредима у зависности од броја пријављених ученика. На секцији се обрађују четири програмска језика подељена на разреде према плану, обрађује се теоријски и практичан део.

Облици рада:

- Упознавање са радом секције
- Учење и израда алгоритама и алгоритамско решавање проблема
- Учење структуре програмских језика и принципа програмирања
- Истраживање и упознавање са основним типовима података
- Израда линарних и разгранатих задатака и њихово програмирање
- Израда анимација, игрица и истраживање роботике
- Презентовање ученичких програма, анимација и игрица на „јавном часу програмирања“

3. Секција дигиталне фотографије

Разред: пети, шести, седми и осми

Годишњи фонд: 25 часова

Циљ фотографске секције је разумевање предности и недостатака филмске и дигиталне фотографије. Општи циљ секције је савладавање техника и вештина обраде фотографије софтверским алатима. Упознаћемо се са историјом настанка фотографије, начином израде првих фотографија – предности и мане.

Начин остваривања: Фотографска секција ће се одржавати преко друштвених мрежа, како би се направила корелација са програмерском секцијом, такође ће се организовати и додатни часови ван наставе, у слободним терминима. Нагласак функционисања ове секције преко друштвене мреже (Facebook, Instagram и тако даље) је у томе да испрати рад деце на интернету и њихово понашање а такође да им укаже на опасности које постоје приликом објављивања фотографија на интернету.

Упознавање са радо секције

Потребан прибор за успешну фотографију, историјат фотографије, врсте фотоапарата и начин коришћења, израда првих фотографија, анализа успешности самосталних фотографија, портрет, гостовање професионалног фотографа, пејзаж, припрема изложбе – Свети Сава, моја фотографија обрађена у програму за обраду фотографије, фотографије занимања у мојој околини, на крају зиме, у сусрет пролећу, припрема за конкурс „Дисово пролеће“, први април- Дан шале, у сусрет Ускршњим празницима, Најлепша фотографија – Ускршње јаје, фотографија изненађење, „Селфи“, најуспешнији „Селфи“, моја машта може свашта, фотографије – Кад касним, изложба најбољих радова

4. Секција - Моделара

Разред: пети, шести, седми и осми разред

Годишњи фонд: 20 часова

Циљ: развијање способности за самосталну израду модела од лако обрадивих материјала, развијање моторичких способности, подстицање креативности, развијање предузетничких компетенција и љубави према техници. Припрема деце за такмичење

Начин остваривања програма: На секцију моделара пријављују се ученици који показују повећано интересовање за прављење модела и експериментисање са разним материјалима. Групе су подељене по разредима у зависности од броја пријављених ученика. На секцији се обрађују теме о изради модела, који су заступљени на такмичењима из техничког и информатичког образовања и технике и технологије. Одређени број часова биће посвећен припреми теоретског дела за такмичење. На крају школске године припрема изложбе радова у холу школе.

Облици рада:

- Упознавање са радом секције
- Учење и израда алгоритама и алгоритамско решавање проблема
- Припрема материјала, прибора и алата
- Цртање модела и преношење на материјал
- Резање модела
- Припрема теоретског дела такмичења
- Изложба радова

Према званичним подацима пројекта “Singing Europe” 4,5% европске популације активно пева у некој врсти колективног певања. То чини цифру од око 37 милиона људи у око милион хорова и других ансамбала.

Посматран кроз опште музичко образовање, систематски рад у хору је свакако виши ступањ музичког образовања. Њему претходи савлађивање елементарне музичке теорије и солфеђа, који се затим, кроз даљи рад у хору, развијају и усавршавају.

Хорско певање буди и развија репродуктивне па и стваралачке склоности ученика. Оно, уједно, ствара погодне услове за неговање и усавршавање естетских и других културних мерила.

Циљеви секције:

Основни циљ секције је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свог народа.

Хорско певање се убраја у делатности које, поред интелектуалних и естетских способности, развијају код детета и осећање припадности људској заједници и одговорности према њој, јер стални контакт већег броја певача доприноси њиховом зближавању и решавању колективних задатака.

То доводи до развијања свести о неопходности друштвене сарадње и заједничког деловања, па је сасвим извесно да хорско певање има и своју социјално-образовну функцију.

Исходи:

- Развијање слуха, ритма, ширење извођачких могућности и учвршћивање интонације;
- Способност за fino нијансирање и изражајно певање применом елемената музичке изражајности;
- Развијање естетских критеријума.

Опште предметне компетенције:

- Развијање осећања припадности колективу-тимски рад;
- Развијање толеранције, дисциплине, поштовање различитости и правила понашања;
- Развијање одговорности;
- Стицање самопоуздања;
- Савладавање треме и пружање помоћи у смислу вршњачког учења и сарадње.
- На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје;
- Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин остварује своје циљеве;
- Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима;
- Музичка искуства подстичу ученика да разлике сматра предностима што користи у развијању идеја и сарадње;
- Користи знања о музици у разумевању савремених догађаја, историје, науке, религије, уметности и сопствене културе и идентитета;
- Развија критички однос према музици. Има одговоран однос према традицији свог народа и других култура.

Међупредметне компетенције

Вештина комуникације - Изражава своје ставове и мишљења, осећања и вредности на позитиван и аргументован начин, негује културу дијалога.

Вештина сарадње- Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе. Доприноси постизању договора о раду заједничког рада, Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе учествовањем у креирању школских приредби, догађаја и пројеката.

Брига за здравље-психолошки, социолошки, емоционални развој кроз певање у кроз смањење стреса, агресивности побољшања здравља уопште.

Естетска компетенција- подразумева прихватање важности креативности и естетских вредности у читавом низу медија и у свим уметностима.

Предузетничка компетенција- Уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности савладавањем треме кроз јавне наступе.

Наставна област	Начини и поступци остваривања програма
Вокална техника (2 часа)	Ученици се упознају са правилном дехником дисања, дикције и вокалне интерпретације. Упознају се са анатомијом и физиологијом гласовног органа, правилном држању тела приликом извођења. Укратко уче како да усвоје основна знања о вокалној техници како би их даље могли развијати и култивисати
Вишегласно певање (4 часа)	Као виши ступањ извођења, ученици прилагођавају свој слух на вишегласје кроз музичке примере и у потпуности примењују овакав начин интерпретације. Ученици уче како да звучно изједначе глас и стекну контролу чисте интонације.
Обрађивање нових композиција (22 часова)	Припремање програма за наступе на културним догађајима
Наступи на културним манифестацијама школе. Сарадња са установама (4 часа)	Ученици представљају свој рад на школским и ваншколским манифестацијама и тако на најбољи начин презентују свој рад и љубав према музици
Посета концерата и културних догађаја (4 часа)	У складу са календаром догађаја који припремају установе културе нашег града, ученици посећују концерте и тако се, аудиотивно, још више усавршавају

Секција- Оркестар

Циљеви секције:

Основни циљ секције је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа. Секција има важну улогу у формирању младе личности, развијања осећаја за естетику, социјализације и увођења у стваралаштво у разним гранама уметности. Један од задатака секције је и тај да ђаци учини љубитељима и познаваоцима музичке уметности. Активно музицирање ученика је најбољи пут ка развијању музикалности, љубави према музици и ослобађања од напетости у школском животу детета.

Исходи:

- Развијање слуха, ритма, ширење извођачких могућности и учвршћивање интонације;
- Способност за фино нијансирање и изражајно певање применом елемената музичке изражајности;
- Развијање естетских критеријума.

Опште предметне компетенције:

- Развијање осећања припадности колективу-тимски рад;
- Развијање толеранције, дисциплине, поштовање различитости и правила понашања;
- Развијање одговорности;
- Стицање самопоуздања;
- Савладавање треме и пружање помоћи у смислу вршњачког учења и сарадње.

- На основу музичког искуства у основној школи ученик ужива у музици и отворен је за различите уметничке садржаје;
- Користи музичко знање и вештине да изрази своја осећања, размишљања, ставове и на креативан и конструктиван начин остварује своје циљеве;
- Искуство и вештину у слушању и опажању приликом индивидуалног и групног музицирања примењује у комуникацији са другима;
- Музичка искуства подстичу ученика да разлике сматра предностима што користи у развијању идеја и сарадње;
- Користи знања о музици у разумевању савремених догађаја, историје, науке, религије, уметности и сопствене културе и идентитета;
- Развија критички однос према музици. Има одговоран однос према традицији свог народа и других култура.

Међупредметне компетенције

Вештина комуникације - Изражава своје ставове и мишљења, осећања и вредности на позитиван и аргументован начин, негује културу дијалога.

Вештина сарадње- Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе. Доприноси постизању договора о раду заједничког рада, Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе учествовањем у креирању школских приредби, догађаја и пројеката.

Брига за здравље-психолошки,социолошки,емоционални развој кроз певање у кроз смањење стреса,агресивности побољшања здравља уопште.

Естетска компетенција- подразумева прихватање важности креативности и естетских вредности у читавом низу медија и у свим уметностима.

Предузетничка компетенција- Уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности савладавањем треме кроз јавне наступе.

Наставне теме	Плани -рани број часова	Начин и поступак остваривања образовно-васпитног процеса			Исходи
		Активности наставника	Активности ученика	Наставне методе/ облици	
Извођење музике	36	Бира инструменте и извођаче Бира композиције Показује техничке и интонативне вежбе Расписује деонице за инструменте, диригује	Слушају Свирају Изводе техничке вежбе и вежбе интонације	Дијалогска Демонстра- тивна Аудитивна Групни Фронтални Индивидуални	Развијање слуха, ритма, ширење извођачких могућности и учвршћивање интонације , способност за фино нијансирање и изражајно свирање применом елемената музичке изражајности Развијање естетских критеријума

Ученици ће своје способности и рад у оквиру секције презентовати кроз наступе у оквиру школских и ваншколских културних догађаја.

9) ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Програм професионалне оријентације треба да подучи ученике како се доносе професионалне одлуке и праве избори. У досадашњем раду у овој области, посебност школе наше видимо у:

- отворена сарадња са средњим школама у округу и другим које се представљају у школи
- активности у овој области са ученицима у осмом разреду, који је усклађен са савременим схватањем професионалне оријентације
- јасноћа и реалност наших ученика приликом попуњавања листе жеља и пролазност

Узимајући у обзир тренутно стање на тржишту рада, (незапосленост, неусклађеност националне стратегије запошљавања са образовним системом, мали број занимања у средњим школама које су нашем граду, специфичност привреде Горњег Милановца...), у наредном периоду, рад у овој области унапредићемо у оним сегментима где реално можемо помоћи ученицима у професионалној оријентацији, с обзиром на њихов узраст и социјалну и образовну структуру породица из којих долазе.

Фокус у раду са ученицима млађим разреда у овој области биће на информисању, а у старијим разредима ће се реализовати и остали сегменти рада .

Садржаји програма	Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције
<p>1. Самоспознаја Свет вредности Вештине и способности Аутопортрет Ја у очима других Ја у тиму Мој начин учења Ја у будућности</p> <p>2. Информације о занимањима и каријери Упознавање са светом занимања у млађим разредима (Која занимања познајеш, Где раде мама и тата, Чиме би се бавио када порастеш?...) Кључне компетенције за одређена занимања Захтеви занимања – способности и контраиндикације Занимања и приходи</p> <p>3. Пuteви образовања Слика савременог света рада Пут образовања према одређеном занимању Критеријуми за избор средње школе Странпутице у избору занимања Алтернативна занимања, занимања по другом избору</p> <p>4. Реални сусрети са светом занимања Упознавање са предузећима Представљање одређених занимања Упознавање са средњим школама за које постоји интересовање Информисање о мрежи средњих школа и занимања Предности одређених занимања</p> <p>5. Одлука о избору занимања Анализа могућности о упису у средњу школу Саветодавни рад са ученицима и родитељима, до доношења коначне одлуке. Тестирање – професионална оријентација</p>	<p>Разговори у одељењу Разговор на часу одељенског старешине Радионице на различите теме (игре по улогама, рад у групама, рад у паровима, индивидуални рад, интервјуи) Израда паноа, прављење изложби радова Организовање посета средњим школама Припремање излагања на одређену тему Попуњавање упитника Литерарни и ликовни радови Учешће на конкурсима на тему одређеног занимања Имитације и драматизације Претреживање савремених занимања на Интернету Посећивање сајтова одређених предузећа Израда плана акције за посете и гостовања Гостовање представника одређених занимања Приказивање видео садржаја на одређену тему Састанци са родитељима Трибине и предавања у сарадњи са представницима НСЗ Тестирање интересовања и различитих способности Разговори са родитељима Рад на тумачењу <i>Информатора</i> и <i>Конкурса</i> за упис у средњу школу Помоћ при састављању листе жеља</p>	<p>- комуникација на матерњем језику - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција (информатичка писменост) - компетенција за целоживотно учење - решавање проблема - међуљудска и грађанска компетенција - вештина комуникације и сарадње - иницијативност и предузетничка компетенција - културно изражавање</p>

Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика

- Повећана активност ученика током реализације програма
- Резултати анкете који показују позитивне ефекте реализације овог програма
- Упис ученика у средњу школу по првој жељи
- Праћење напредовања ученика у средњој школи

10)ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљеви програма:

СТИЦАЊЕ ЗНАЊА, ФОРМИРАЊЕ СТАВОВА И ПОНАШАЊА УЧЕНИКА У ВЕЗИ СА ЗДРАВЉЕМ И ЗДРАВИМ НАЧИНОМ ЖИВОТА И РАЗВОЈЕМ ХУМАНИЗАЦИЈЕ ОДНОСА МЕЂУ ЉУДИМА

УНАПРЕЂИВАЊЕ ХИГИЈЕНСКИХ И РАДНИХ УСЛОВА У ШКОЛИ И ЕЛИМИНИСАЊЕ УТИЦАЈА КОЈИ ШТЕТНО ДЕЛУЈУ НА ЗДРАВЉЕ

ОСТВАРИВАЊЕ АКТИВНОГ ОДНОСА И УЗАЈАМНЕ САРАДЊЕ ШКОЛЕ, ПОРОДИЦЕ И ЗАЈЕДНИЦЕ У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂИВАЊА ЗДРАВЉА УЧЕНИКА.

Садржаји програма	Намена, начин и поступци остваривања програма	Компетенције
Значај правилне исхране	Усвајање знања о значају правилне исхране и утицају на здравље и развој, кроз разне теме у оквиру часова свет око нас, природа и друштво, биологија Дан здраве хране: Организовање „Сајма“, тј. изложбе здраве хране, прављење паноа (пирамида здраве хране). Самостални ученички радови и израда паноа о органској и генетски модификованој исхрани ученици 7. и 8. разреда, у сарадњи са наставницима биологије	Ученици разумеју значај правилне исхране, развијају здраве навике и свест о потреби за бољим информисањем када је у питању исхрана, развијају одговоран однос према здрављу
Сарадња са Домом здравља	Реализација систематских прегледа ученика Посета стоматолошкој амбуланти и превентивни прегледи зуба Реализација тема из области хигијене, здраве исхране, болести зависности Обележавање Недеље болести уста и зуба, кроз прављење паноа и радова на тему неопходности и значаја превенције и хигијене уста и зуба	Усвајање знања о потреби очувања здравља, превенцији и хигијени и одговорном односу према здрављу
Превенција болести зависности	Реализација тема за ученике 4. и 6. разреда, из области безбедности и превенције, а у сарадњи са МУП-ом Реализација тема у оквиру наставе биологије Прављење паноа о штетности и опасностима пушења, алкохолизма и дроге и разговори са ученицима о датим темама	Ученици усвајају знања и развијају критички однос према непожељним облицима понашања, схватају све опасности које могу да доведу до болести зависности

Значај физичке активности - У здравом телу, здрав дух	Наставници физичког васпитања, као и учитељи, кроз редовне и ваннаставне активности, ученицима континуирано указују на предности и значај бављења спортом и утицај физичке активности на правилан развој, подстичу ученике да се укључују у физичке активности које организује школа Организовање разних спортских такмичења: кросеви, такмичења из: атлетике, кошарке, фудбала, рукомета, стоног тениса... Вршњачка едукација – Реализација предавања - радионице на тему пубертета- ученице 8. разреда за ученице 5. разреда	Ученици схватају значај физичке активности на здравље и развој, активно се укључују и развијају свест о колективном духу и фер плеју Усвајање и размена знања о променама у пубертету
--	--	--

11) ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Школа, у сарадњи са надлежним установама, брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих друштвених група, на основу програма социјалне заштите.

Уколико је потребно, школа организује прикупљање средстава за ове сврхе кроз акције школског спорта и добротворних акција.

Програм социјалне заштите ученика биће реализован у сарадњи са Центром за социјални рад у Горњем Милановцу, Црвеним крстом и надлежним службама СО Горњи Милановац.

Програм социјалне заштите ученика одвијаће се кроз активности:

- Прикупљање основних података о социо – економској структури породице ученика;
- Упућивање родитеља на начине остваривања права (бесплатна месечна карта, право на дечији додатак);
- Кроз хуманитарне акције у оквиру школе вршиће се прикупљање новца и пакета за ученике којима је помоћ потребна;
- Пружање помоћи ученицима са проблемима у понашању кроз радионице, разговоре
- Едукација о болестима зависности и другим темама које ће се реализовати у сарадњи са Црвеним крстом
- Током школске године редовно ће се пратити социјално-економска ситуација сваког ученика и у случају потребе ситуација пријавити Центру за социјални рад или некој другој надлежној служби
- Набавка уџбеника и школског прибора за социјално угрожене ученике

12) ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести, као и очување природних ресурса. Очување природних ресурса обухвата и упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике.

Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине – локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља/старатеља и локалном самоуправом у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине.

Еколошка компетенција подразумева познавање и непосредан доживљај природе; увиђање значаја који природа има за одржавање живота на земљи; разумевање међузависности и живог света и очувања његове разноврсности, еколошких станишта и климатских услова; активно учествовање у неговању здравих заједница.

Еколошка компетенција развија се на часовима предмета: свет око нас, природа и друштво, биологија и успоставља се вршњачко учење кроз сарадњу са наставницима и ученицима из старијих разреда и у сарадњи са родитељима/старатељима.

Активности:

1. Еко квиз – такмичења ученика од општинског до републичког нивоа (екипе ученика од петог до осмог разреда).
 2. Обележавање Дана заштите животне средине – 5. Јун (Корелација са ТИТ), израда кућица за птице, израда панона, презентације...
 3. Обележавање значајних еколошких датума (Два по избору у току школске године - према договору стручног већа и у корелацији са другим предметима)
 4. Учествовање у пројектима националног и локалног значаја (Чепом до осмеха, Очистимо град, Еко-баланс, израда предмета од рециклажног материјала)
- Реализоваће се кроз радионице, презентације, паное...

13) ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ УПРАВОМ

Институција	Садржај активности	Време	Реализатори
Локална управа	Планирање и коришћење буџетских средстава	Током школске године	Директор и шеф рачуноводства
	Учешће у заједничким пројектима	Током школске године	Директор и сарадници из локалне управе
	Сарадња са инспекцијским и другим органима	Стално	Директор, инспектор
	Прослава Дана општине	Април	Ученици, наставници и директор
	Прослава Дана школе	Мај	Директор, представници локалне управе
Културни центар	Посете изложбама, позоришним представама Такмичење рецитатора Минијатурни бијанале	Током школске године	Ученици, наставници
Завичајни музеј	Изложбе Радионице Учешће на конкурсима	Током школске године	Ученици, наставници
Црвени крст	Хуманитарне акције Крос За срећније детињство Крв живот значи	Током школске године Октобар Март	Ученици, наставници
Дом здравља	Систематски прегледи Контролни прегледи Конкурс Недеља здравља уста и зуба Предавања о здравој исхрани и хигијени	Током школске године	Здравствени радници Одељенске старешине, ученици
Културно уметничка друштва	Јавни часови и презентације рада	Током школске године	Чланови КУД-а, одељенске старешине и ученици
Центар за социјални	Контакти, договори, планирање и размена	Током школске године	Директор, ПП служба

рад	података		
МУП	Безбедност ученика Предавања Интервенције по догађају Основи безбедности деце у сарадњи са Полицијском управом Горњи Милановац	Током школске године	Представници МУП-а, директор, ученици, одељењске старешине
Спортска хала Бреза	Коришћење сале	Током школске године	Наставници физичког васпитања, ученици
Средње школе	Професионална оријентација – посете презентацијама школа	Друго полугодиште осмог разреда	Стручни сарадници и одељењске старешине

14) ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Облик	Циљеви и задаци	Активности родитеља	Активности наставника
Чланство у Савету родитеља	Избор у Савет родитеља Доношење одлука у циљу унапређивања рада школе, наставе и учења и финансирању активности ученика према Закону (екскурзије, прослава матуре, ђачка кухиња)	Према пословнику о раду Савета родитеља	Иницира избор представника родитеља за Савет
Сајт школе	Информисање родитеља	Информисање	Ажурирање информација
Родитељски састанци	Анализа успеха ученика, дисциплине, договор у вези са екскурзијама и наставом у природи, решавање проблема у одељењу	Коментаришу, слушају, предлажу, дискутују, усвајају	Упознају, излажу, предлажу, саветују, информишу, евидентирају
Индивидуални разговори	Анализа успеха ученика, дисциплине, решавање проблема у учењу и развојних проблема, предлагање и спровођење мера за побољшање успеха и дисциплине	Коментаришу, слушају, предлажу, дискутују	Упознају, излажу, предлажу, саветују, информишу, евидентирају
Сарадња са родитељима деце/ученика којима је потребна додатна подршка	Пружање додатне подршке ученицима којима је потребна, унапређивање развоја и напредовања ученика, сарадња са родитељима и добијање сагласности за ИОП.	Коментаришу, слушају, предлажу, дискутују, дају сагласност, информишу	Организују, коментаришу, дају повратну информацију, сугеришу, саветују, предлажу

Сарадња са родитељима ученика у вези са решавањем дисциплин. проблема	Праћење дисциплине, предлагање и примена мера за побољшање.	Коментаришу, слушају, предлажу, дискутују, дају сагласност, информишу	Организују, коментаришу, дају повратну информацију, сугеришу, саветују, предлажу
Анкетирање родитеља Учешће родитеља у раду школских тимова	Стицање увида у ставове родитеља у вези са разним питањима, унапређивање сарадње и унапређивање рада школе Организовање прославе мале матуре Тим за самовредновање	Попуњавају анкете, сугеришу, предлажу Бирају добављаче, одређују протокол, званице, цену	Примењују анкете, обрађују податке, изводе резултате Координирају, информишу, упућују, предлажу, анкетају
Вредновање сарадње	Стицање увида у ставове родитеља у вези са сарадњом са школом.	Попуњавају анкете, сугеришу, предлажу	Примењују анкете, обрађују податке,

15) ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Екскурзија и излети су ваннаставни облици образовно-васпитног рада који се остварују ван школе.

Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем појава и односа у природи и друштвеној средини, наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе каои рекреативно-здравствени опоравак ученика.

Излет се организује у трајању од једног дана, екскурзија у трајању од 1-3 дана.

Циљ екскурзије, као облика образовно-васпитног рада, јесте да допринесе остваривању циљева и задатака образовања и васпитања, циљева и задатака наставних предмета, као и непосредно упознавање с појавама и односима у природној и друштвеној средини, с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.

Задаци:

- продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика,
- повезивање и примењивање знања и умења,
- развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама,
- неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним,
- културним, етичким и естетским вредностима,
- неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва,
- успостављање непосреднијих односа између наставника и ученика и ученика међусобно,
- проучавање објеката и феномена у природи
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима,
- упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева,
- развој и практиковање здравих стилова живота,
- развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика
- заштите животиња,
- развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из
- различитих извора,
- оснаживање ученика у професионалном развоју,
- подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање
- развијање способности оријентације у простору

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА

Актив наставника (Одељенско веће) пре одласка, планира садржаје овог облика рада на основу наставних програма обавезних и изборних наставних предмета из којих се издвајају они садржаји који су погодни за остваривање циљева и задатака

У избору програмских садржаја и маршрута екскурзија, као и њиховог трајања, потребно је узети у обзир захтеве наставних програма свих предмета које ученици изучавају у тој школској години, циљеве и задатке екскурзије, узраст ученика и њихове психофизичке способности.

Наставник се са ученицима договара око правила понашања током извођења посете, излета, екскурзије, уз истицање зашто је важно поштовање договорених правила.

Оперативни план посете/излета/екскурзије биће саопштен ученицима, а предметни наставници могу да формирају ученичке групе које ће добити задужење да, на основу препоручене литературе, саставе кратке реферате који ће бити прочитани приликом посете одређеним објектима или током путовања кроз поједине крајеве.

Облици рада: што више рада у пару, групи/тиму;

Методе: партиципативне, кооперативно учење у малим групама; истраживачке у складу са узрастом; амбијентална настава у природном окружењу; интегрисана тематска настава. Вршњачко учење. Наставници планирају циљеве учења и подстичу ученике да постављају властите циљеве учења; уче их како да прате њихово остваривање

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА

- наставник прати ученика и посебно води рачуна о безбедности ученика; прати укљученост и заинтересованост ученика у реализацију планираних активности које доприносе остваривању циља посете/излета/екскурзије..

- прати понашање ученика и у случајевима неприхватљивог понашања, усмерава га и саветује у правцу прихватљивог понашања.

-наставник уважава индивидуалне карактеристике ученика, разлике у њиховим потребама и могућностима

-подстиче и прати сарадњу и тимски рад, самосталност и личну одговорност ученика

- формтивно праћење (у педагошку свеску, по повратку у школу, бележи најосновније важне чињенице и запажања у вези напредовања и понашања ученика); извештава Наставничко веће путем писаног извештаја о реализацији планираних циљева и активности током изета/посете/екскурзији, у циљу будућег ефикаснијег планирања.

- ученици вреднују реализовану активност попуњавањем евалуационих листова

ПРОГРАМ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Циљ организовања наставе у природи јесте реализација садржаја наставних и ваннаставних активности из плана и програма основне школе, у климатски погодном месту из образовно-васпитних, здравствено-рекреативних и других разлога.

Задаци који се остварују реализацијом програма наставе у природи су:

проучавање објеката и феномена у природи и уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;

развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;

упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;

развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота;

подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Настава у природи организује се за ученике од првог до четвртог разреда основног образовања и васпитања, у трајању од 7 до 10 дана.

Програм финансирају родитељи.

За ученике који не одлазе на наставу у природи школа је дужна да организује наставу.

Настава у природи може се изводити у објектима који испуњавају услове за извођење предвиђених наставних и ваннаставних садржаја.

Начин остваривања програма наставе у природи

Пре поласка на наставу у природи организује се лекарски преглед свих ученика. Актив учитеља (Одељењско веће) пре одласка, планира садржаје овог облика рада на основу наставних програма обавезних и изборних наставних предмета из којих се издвајају они садржаји који су погодни за остваривање циљева и задатака наставе у природи, а одговарају условима у којима се она реализује.

Садржај различитих наставних предмета и других ваннаставних активности оставрују се интердисциплинарно. Облици рада: што више рада у пару, групи/тиму; Методе: партиципативне, кооперативно учење у малим групама; истраживачке у складу са узрастом; амбијентална настава у природном окружењу; интегрисана тематска настава, вршњачко учење. Учитељ планира циљеве учења и подстиче ученике да постављају властите циљеве учења; учи их како да прате њихово остваривање

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА

Учитељ подстиче и прати сарадњу и тимски рад, самосталност и личну одговорност ученика, уважава индивидуалне карактеристике ученика, разлике у њиховим потребама и могућностима. Формтивно праћење (у педагошку свеску бележи најосновније важне чињенице и запажања у вези напредовања ученика)

Праћење сопственог напредовања – може се организовати вођење дневника (у складу са узрастом ученика).

Екскурзије млађи разреди од I – IV

Разред	Релација
I	- Полудневни излет у Стару чршију - Једнодневна екскурзија на релацији Гор. Милановац – Враћевшница – Крагујевац
II	- Полудневни излет у Стару чаршију - Једнодневна екскурзија на релацији Гор. Милановац – Матарушка Бања - Жича - Врњачка Бања
III	- Полудневни излет у Стару чршију -Једнодневна екскурзија на релацији Гор. Милановац – Ваљево – Бранковина
IV	- Полудневни излет у Луњевицу -Једнодневна екскурзија на релацији Гор. Милановац – Мокра гора, Шарганска осмица, Дрвенград, Златибор

Екскурзије старији разреди од V - VIII

Разред	Релација	Задаци
V	Г. Милановац – Струганик - Тршић – манастир Троноша – Горњи Милановац (једнодневна)	Посета Струганику (родна кућа Живојина Мишића), Тршићу (родне куће Вука Карцића) и манастиру Троноша
VI	Г. Милановац – Крушевац – Ниш (ноћење) – манастир Манасија – манастир Раваница - Ресавска пећина – водопад Лисине – Горњи Милановац (дводневна)	Посета граду кнеза Лазара и цркви, посета знаменитостима Ниша и околине, посета манастиру Манасија и Ресава, обилазак Ресавске пећине и водопада Лисине
VII	Г. Милановац – Феликс Ромулијана – Неготин – Ђердап– Доњи Милановац	Посета локалитету Феликс Ромулијана, посета знаменитостима Неготина, панорамско разгледање Ђердапске клисуре, посета ХЕ

	(ноћење) – Лепенски Вир – Сребрно језеро (дводневна)	Бердап, посета Доњем Милановцу, локалитету Лепенски вир и Сребрном језеру
VIII	Горњи Милановац – Идвор – Каштел Ечка - Бечеј – Дворац Дунђерски – Ајфелова преводница – Суботица (ноћење) – Палић – Зобнатица – Нови Сад (ноћење) – Петроварадин – Сремски Карловци – Крушедол (тродневна)	Посета Идвору (родном месту Михаила Пупина), Каштелу Ечка, Бечеју, обилазак дворца Дунђерски (Фантаст), Ајфелове преводнице, обилазак знаменитости Суботице, посета Палићу и Зобнатици, обилазак знаменитости Новог Сада, посета Петроварадину, културно-историјски обилазак Сремских Карловаца, посета манастиру Крушедол

Школа у природи од I до IV разреда

Планирана релација:

О избору релације одлучује Савет родитеља на прелог наставника. Златибор, Тара, Копаоник, Сокобања, Златар и Гучево

Образовно – васпитни циљ:

Циљ организовања школе у природи је остваривање одговарајућих садржаја наставних и ваннаставних активности из наставног плана и програма основне школе у климатски погодном месту из образовно – васпитних, рекреативних и других разлога.

Задаци:

- Развијање интересовања за природу.
- Изграђивање еколошких навика.
- Упознавање начина живота и рада људи тог краја.
- Развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота.
- Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.
- Повезивање одређених наставних садржаја са очигледним примерима у природи
- Шетња на чистом ваздуху позитивно утиче на опште здравствено стање деце.

16) ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Програм рада библиотекара

Васпитно-образовна делатност

- Упознавање ученика са постојећом библиотечком грађом.
- Развијање читалачких способности ученика, стварање навика да сами траже потребну литературу и пружање помоћи при избору литературе.
- Развијање навика код ученика да пажљиво рукују библиотечком грађом.
- Одабирање и припремање литературе за додатни и допунски рад, и слободне активности.
- Држање часова према плану и програму учитеља.
- Обележавање значајних датума.
- Организација програма и реализација пројеката у виду радионица, изложби и других активности.

Сарадња са наставницима

- Сарадња при набавци литературе.
- Сарадња у набавци литературе за наставнике и ученике, која је потребна за извођење наставе.

- Одабирање и припремање литературе и друге библиотечке грађе потребне за припрему наставника за час.
- Сарадња са стручним већима, педагошко-психолошком службом и директором школе у вези са набавком стручне, методичко-педагошке и друге литературе.
- Сарадња са стручним већима наставника изборних предмета и страних језика.

Библиотечко-информацијска делатност

- Упис првака у библиотеку за текућу школску годину.
- Издавање и примање књижног фонда уз вођење одговарајуће документације.
- Попис библиотеке.
- Сређивање књижног фонда.
- Информисање о приновљеним књигама и часописима.
- Праћење и евиденција коришћења библиотеке.
- Вођење библиотечког пословања (инвентарисање, каталогизација и сигнирање књига).
- Учешће у раду стручних органа.
- Сарадња са матичном библиотеком.
- Сарадња са локалним институцијама.

ПРОГРАМ РАДА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Сврха продуженог боравка

Пре или после редовне наставе (у зависности од смене) организује се продужени боравак у школи за ученике првог и другог разреда основне школе. Боравак и рад у школи према оваквом облику организује се од 7 до 16 часова. Постојање продуженог боравка је од великог значаја за родитеље и децу. Програм васпитно-образовног рада прилагођен је психолошко-педагошким карактеристикама деце. Рад се одвија према предвиђеном раду и програму који обухвата васпитање и социјализацију ученика, помагање у учењу и раду, стицање радних и хигијенских навика, предузимање превентивних мера ради очувања здравља ученика, организовање и реализовање активности ученика током слободног времена.

Учитељи који раде у продуженом боравку договарају се и усклађују своје активности са учитељима из редовне наставе. Делују јединствено, сараднички, синхронизовано, свеобухватно и интегрисано са читавим разредним процесом. Заједно сарађују са родитељима, одржавају родитељске састанке и појединачне индивидуалне разговоре са родитељима.

Циљеви:

- социјални и емоционални развој деце кроз стицање потребних знања и социјалних вештина
- развијање културних навика ученика
- оспособљавање ученика за самостално учење
- развијање креативности и стваралаштва
- стицање навика лепог понашања
- спремност на сарадњу, разумевање потреба других, бољи вршњачки односи
- умеће ненасилног решавања сукоба
- развијање позитивне слике о себи и самопоуздања

Задаци:

- развијање радних навика код ученика, контрола и помоћ у изради домаћих задатака
- проширивање и продубљивање знања
- развој социјализације код деце
- обезбеђивање услова за интелектуални, емоционални, естетски, радни, социјални, психофизички развој личности детета
- организација слободних активности
- сарадња са родитељима

У оквиру продуженог боравка планира се реализовање следећих активности

1. Самосталан рад ученика – часови учења

Организација дневних образовних задатака у потпуности прати рад редовне наставе и подразумева:

- самосталан рад ученика
- упућивање, објашњавање, пружање помоћи ученицима у савладавању наставних садржаја
- праћење израде домаћих задатака
- рад на продубљивању и систематизовању наставних садржаја

Израда домаћих задатака се свакодневно организује. Урађени задаци се анализирају, исправљају и вреднују, али се не оцењују. Ученици који имају тешкоће у савладавању наставног градива добијају помоћ у виду индивидуалног рада. Напреднијим ученицима се могу задавати додатни задаци као што су читање домаће лектуре, листова и часописа за децу, коришћење енциклопедије...

2. Слободне активности

Планирање и реализовање што разноврснијих садржаја и облика слободних активности неопходних за развој свих компонената личности ученика (интелектуалне, моралне, физичке, естетске...). Слободне активности подразумевају: креативне радионице, спортско-рекреативне активности, културно-уметничке активности, музичке, ликовне, драмско-рецитаторске, едукативне игре и друго.

3. Слободно време

Активности у слободном времену имају првенствено стваралачки и рекреативно-забавни карактер. Огранизују се по принципу потпуне слободе избора и добровољности. Подразумевају слушање музике, гледање дечијих филмова, дружење и игру, игре које подстичу упознавање кроз уважавање, игре за развој концентрације, игре које подстичу сарадњу, игре за размрдавање тела и духа, друштвене игре, спортске игре, језичке игре, игре по слободном избору ученика, самостално читање дечије штампе, сређивање паноа, радног простора и личног прибора.

Начини организације и облици рада:

- индивидуални приступ
- интегрисано учење и подучавање
- мултидисциплинарни приступ
- тимско и сарадничко учење
- истраживачка настава
- искуствено учење
- проблемска настава
- пројектна настава
- учење кроз игру, праксу, учење за живот

Методе и технике: дијалогска метода, истраживачка метода, анализа, синтеза, драматизација, квиз, игре улога, мозгалице

4. Сарадња са родитељима

- организација родитељских састанака
- редовна сарадња са родитељима и извештавање о раду и напредовању ученика
- индивидуални разговори са родитељима
- учешће родитеља у неким активностима боравка

Распоред активности у продуженом боравку, током дана подложен је променама, зависно од плана и програма учитеља који за тај дан треба остварити, временским условима и активностима у школи.

ПРОГРАМ РАДА ЦЕЛОДНЕВНЕ НАСТАВЕ

На седници Савета родитеља 28.06.2018. усвојена је иницијатива за оснивање целодне наставе у школи у првом разреду. Програм рада целодневне наставе биће урађен по добијању сагласности Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

17) НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНИ РАД

Програм пружања додатне подршке у образовању и васпитању

Циљ и задаци:

Основни задатак школе је да омогући квалитетно образовање и васпитање за свако дете и ученика, под једнаким условима, без обзира где се школа налази, односно где се образовање и васпитање одвија.

Циљ додатне подршке у образовању и васпитању јесте постизање оптималног укључивања ученика у редован образовно-васпитни рад, осамостаљивање у вршњачком колективу и његово напредовање.

ИОП-план омогућава да се њихов развој и напредовање одвија према способностима и интересовањима а сарадња се остварује са интерресорном комисијом, локалном самоуправом, Специјалном школом у Чачку.

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану саставни су део наставног процеса.

Саставни део Школског програма за први и други циклус основног образовања и васпитања чине индивидуални образовни програми за ученике.

Лица која обављају образовно-васпитни рад и друга лица запослена у школи нарочито ће промовисати једнакост међу свим ученицима и активно се супротстављати свим врстама дискриминације и насиља.

Утврђивање права на индивидуални образовни план

Стручни тим за инклузивно образовање (СТИО) утврђује врсту подршке, врсте плана:

1. Тешкоће у учењу (због специфичних сметњи учења или проблема у понашању и емоционалном развоју);
2. Сметње у развоју или инвалидитет (телесне, моторичке, чулне, интелектуалне или вишеструке сметње или сметње из спектра аутизма)
3. потиче, односно живи у социјално нестимулативној средини (социјално, економски, културно, језички сиромашној средини или дуготрајно борави у здравственој, односно социјалној установи);
4. из других разлога остварује право на прилагођен или обогаћен начин образовања по ИОП-у-ученик са изузетним способностима који стиче основно образовање и васпитање по ИОП-3.

1. Наставник, одн. стручни сарадник прати развој и напредовање ученика. Уколико утврди да ученик не остварује очекиване исходе образовања или су резултати које остварује значајно изнад нивоа општих и посебних стандарда, приступа се **прикупљању података**, ради формирања неопходне документације за пружање одговарајуће подршке у образовању и васпитању.
2. Прикупљање података из различитих извора: од родитеља/старатеља, стручњака ван установе који добро познаје ученика, од вршњака, од самог ученика, на начин на који је то могуће, при чему се користе различите технике(систематско посматрање, активности ученика у различитим ситуацијама, тестирање, интервјуисање). Стручни сарадник координира израду ИОП-а и помаже наставнику у изради педагошког профила ученика.
3. На основу педагошког профила ученика утврђују се подручја у којима постоји потреба за подршком.

Отклањање физичких и комуникацијских препрека (индивидуализован начин рада) подразумева:

1) прилагођавања простора и услова у којима се одвија настава у школи (отклањање физичких баријера, осмишљавање додатних и посебних облика активности, израде посебног распореда активности итд.);

2) прилагођавања метода рада, наставних средстава и помагала и дидактичког материјала, а посебно приликом увођења нових садржаја, начина задавања задатака, праћења брзине и темпа напредовања, начина усвајања садржаја, провере знања, организације учења, постављања правила понашања и комуникације.

У нашој школи, поред редовних одељења, настава се одвија и у 2 одељења за ученике са сметњама у развоју. Наставу у овим одељењима изводе дефектолози и предметни наставници. Настава се изводи у посебној згради, у којој се налази и библиотека, као и продужени боравак. Ученици ових одељења укључени су у комплетан наставни и ваннаставни програм школе.

У циљу ефикаснијег укључивања и подизања мотивације за наставу ученика ромске националности, наставница италијанског језика осмислила је израду италијанско- ромско-српског речника. Наставник музичке културе, у рад оркестра такође укључује и ученике ромске националности.

ПРИОРИТЕТНЕ ОБЛАСТИ КОЈЕ РАЗВИЈАМО ШРП И ЗАДАЦИ КОЈЕ ОСТВАРУЈЕМО:

1. Приоритет: Подизање квалитета наставе и учења

Развојни циљ унапређивање квалитета наставе увођењем иновативних метода оцењивања и вредновања постигнућа ученика, као и применом диференцираног приступа и прилагођавања васпитно-образовног рада за ученике који имају тешкоће да савладају програм на основном нивоу

Специфични циљеви:

1. Утврђивање критеријума оцењивања и упознавање ученика и родитеља са истим
2. Израда и примена тестова знања
3. О способити ученике за примену различитих техника и стилова учења.
4. Подржати и подстаћи ученике за одговорно постављање сопствених циљева и праћење сопственог напредовања.
5. Подстицати ученике да научено примењују у свакодневном животу.

Задаци:

1. континуирано примењивати диференциран приступ у настави, оспособљавати ученике за коришћење различитих стилова учења.
2. задатак: организовати семинаре стручног усавршавања који развијају компетенцију наставника у области подршке ученицима

2. приоритет: Подизање школских постигнућа

Развојни циљ:

1. развијати мотивацију код ученика за рад и самостално стицање знања и активно учешће у секцијама, додатним и ваннаставним активностима.

Специфични циљеви:

1. Развити компетенције и одговорности наставника које ће омогућити да школа константно бележи висок успех ученика на завршним испитима као и да остварује добар пласман ученика на такмичењима.
2. Развијати код ученика ставове општеприхваћених моралних и естетских вредности друштва и човека

Задаци:

- 1.1. задатак: подстаћи наставнике да оспособљавају ученике за решавање проблема, и међупредметно повезивање знања.
- 1.2. задатак: организовати рад стручних већа и актива ради доследне примене образовних стандарда постигнућа.
- 1.3. задатак: подржати наставнике да на основу анализа завршних испита предлажу и спровode мере унапређења постигнутих резултата.
- 1.4. задатак: организовати рад стручних већа и актива тако да планирају и примењују различите облике, методе и технике рада и користе сва расположива наставна средства ради подизања мотивације ученика за рад.

2.1. задатак: ускладити и повезати планове обавезних изборних предмета, ваннаставних активности, планове ЧОС са плановима осталих програма школе који доприносе развијању ставова код ученика и пратити њихово остваривање.

3. приоритет: Пружање подршке ученицима у свим сегментима живота и рада школе (безбедност, учење, развој, професионална оријентација)

Развојни циљ: развијање компетенција ученика за учење учења, ненасилно решавање сукоба, одговоран избор будуће школе, иницијативности и активизма

Специфични циљеви:

- 4.1. Унапређивање безбедности и сигурности ученика у школи, праћења физичког, здравственог и емоционалног стања и социјалних потреба ученика
- 4.2. Унапређивање квалитета понуђених програма подршке ученицима у процесу учења (допунска, додатна настава, ИОП-и)
- 4.3. Унапредити квалитет праћења напредовања ученика
- 4.4. Повећати обим стручне помоћи наставницима у пружању подршке ученицима у процесу учења
- 4.5. Подстаћи развој позитивних ставова и развој социјалних вештина код ученика
- 4.6. Подстаћи развој и неговање демократског духа и ученичких иницијатива и активности
- 4.7. Унапредити ниво пружања помоћи ученицима при избору будућег занимања

Задаци:

- 4.1.1. Организовати рад наставника и осталих запослених у школи тако да сви актери свесно и одговорно испуњавају задужења и обавезе које произилазе из Правилника о безбедности школе.
- 4.1.2. Поставити јасне процедуре за идентификовање и доследно спровођење програма здравствене и социјалне заштите и инклузивног образовања.
- 4.2.1. Организовати континуирану и квалитетну подршку свим ученицима у процесу учења кроз увођење различитих техника учења као и израде ИОП-а
- 4.3.1. Систематско и увремењено укључивање ученика у програме допунске, додатне наставе и доследно праћење напредовања на основу стандарда постигнућа и исхода.
- 4.4.1. Организовати стручну помоћ наставницима у пружању подршке ученицима (сарадња са другим стручним особама, студијске посете и сл).

Подршка ученицима:

Ученици унапређују своје комуникацијске вештине за комуникацију у приватном, јавном, образовном, и професионалном контексту, прилагођавају начин и средства комуникације карактеристикама ситуације, умеју да изразе себе (своје мишљење, осећања, ставове, вредности и идентитете) и да оствари своје циљеве на позитиван, конструктиван и аргументован начин поштујући и уважавајући другог, негујући културу дијалога, разумевања, толеранције и уважавања различитости у заједници.

Укљученост школе у пројекте

У циљу подизања квалитета наставе и постигнућа у школи, пружања подршке ученицима у остваривању што бољих школских постигнућа, школа ће се укључивати у разне националне и међународне пројекте.

Јачање сарадње на свим нивоима у циљу промоције квалитета рада школе

У циљу промоције и повећања угледа и квалитета рада, школа ће остваривати сарадњу са свим интересним групама, родитељима, локалном заједницом, другим школама, промовишући своје резултате и успехе, али и повећањем мотивације, као и задовољства ученика и родитеља.

Програм пружања додатне подршке у образовању и васпитању

Циљ и задаци:

Основни задатак школе је да омогући квалитетно образовање и васпитање за свако дете и ученика, под једнаким условима, без обзира где се школа налази, односно где се образовање и васпитање одвија.

Циљ додатне подршке у образовању и васпитању јесте постизање оптималног укључивања

ученика у редован образовно-васпитни рад, осамостаљивање у вршњачком колективу и његово напредовање.

ИОП-план омогућава да се њихов развој и напредовање одвија према способностима и интересовањима а сарадња се остварује са интерресорном комисијом, локалном самоуправом, Специјалном школом у Чачку.

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану саставни су део наставног процеса.

Саставни део Школског програма за први и други циклус основног образовања и васпитања чине индивидуални образовни програми за ученике.

Лица која обављају образовно-васпитни рад и друга лица запослена у школи нарочито ће промовисати једнакост међу свим ученицима и активно се супротстављати свим врстама дискриминације и насиља.

Утврђивање права на индивидуални образовни план

Стручни тим за инклузивно образовање (СТИО) утврђује врсту подршке, врсте плана:

1. Тешкоће у учењу (због специфичних сметњи учења или проблема у понашању и емоционалном развоју);
2. Сметње у развоју или инвалидитет (телесне, моторичке, чулне, интелектуалне или вишеструке сметње или сметње из спектра аутизма);
3. Потиче, односно живи у социјално нестимулативној средини (социјално, економски, културно, језички сиромашној средини или дуготрајно борави у здравственој, односно социјалној установи);
4. Из других разлога остварује право на прилагођен или обогаћен начин образовања по ИОП-у - ученик са изузетним способностима који стиче основно образовање и васпитање по ИОП-3.
4. Наставник, одн.стручни сарадник прати развој и напредовање ученика. Уколико утврди да ученик не остварује очекиване исходе образовања или су резултати које остварује значајно изнад нивоа општих и посебних стандарда, приступа се **прикупљању података**, ради формирања неопходне документације за пружање одговарајуће подршке у образовању и васпитању.
5. Прикупљање података из различитих извора: од родитеља/старатеља, стручњака ван установе који добро познаје ученика, од вршњака, од самог ученика, на начин на који је то могуће, при чему се користе различите технике(систематско посматрање, активности ученика у различитим ситуацијама, тестирање, интервјуисање).Стручни сарадник координира израду ИОП-а и помаже наставнику у изради педагошког профила ученика.
6. На основу педагошког профила ученика утврђују се подручја у којима постоји потреба за подршком.

Отклањање физичких и комуникацијских препрека (индивидуализован начин рада) подразумева:

- 1) прилагођавања простора и услова у којима се одвија настава у школи (отклањање физичких баријера, осмишљавање додатних и посебних облика активности, израде посебног распореда активности итд.);
- 2) прилагођавања метода рада, наставних средстава и помагала и дидактичког материјала, а посебно приликом увођења нових садржаја, начина задавања задатака, праћења брзине и темпа напредовања, начина усвајања садржаја, провере знања, организације учења, постављања правила понашања и комуникације.

У нашој школи, поред редовних одељења, настава се одвија и у 2 одељења за ученике са сметњама у развоју. Наставу у овим одељењима изводе дефектолози и предметни наставници. Настава се изводи у посебној згради, у којој се налази и библиотека, као и продужени боравак. Ученици ових одељења укључени су у комплетан наставни и ваннаставни програм школе.

У циљу ефикаснијег укључивања и подизања мотивације за наставу ученика ромске националности, наставница италијанског језика осмислила је израду италијанско- ромско-српског речника. Наставник музичке културе, у рад оркестра такође укључује и ученике ромске националности.

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

ЦИЉ: Осигурати безбедност и заштиту свих у школи кроз заједничке активности школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

ТЕМЕ/ОБЛАСТИ	САДРЖАЈИ-АКТИВНОСТИ
Усаглашавање правних аката	Усаглашавање правних аката са Законом о безбедности и здрављу на раду
Усвајање правилника који регулишу област заштите на раду	Усвајање правилника о безбедности и здравља на раду Усвајање Правилника о средствима и опреми за личну заштиту на раду Правила заштите од пожара
Програми	Доношење Програма основне обуке радника из области заштите на раду Доношење програма основне обуке из области заштите од пожара
Едукација	Оспособљавање запослених из области безбедности и здравља на раду – противпожарна заштита- пут кретања у случају опасности и кризних ситуација Информисање и едукација родитеља/старатеља Едукација ученика (план кретања у случају опасности; свакодневни улазак –излазак из зграде; боравак у школском дворишту Обуке из области заштите од пожара запослених у школи. Подизање нивоа свести за правилно и безбедно по здравље одлагање отпада – предавањима. Обука помоћног особља и правилном и безбедном коришћењу средстава за хигијену – предавањем.
Евиденција	Евиденција о запосленима у школи Израда Акта о процени ризика на радном месту и радној околини
Сарадња	Сарадња са надлежним установама и професионалним лицима. Сарадња са родитељима/старатељима.

ПРИОРИТЕТНЕ ОБЛАСТИ КОЈЕ РАЗВИЈАМО ШРП И ЗАДАЦИ КОЈЕ ОСТВАРУЈЕМО:

1. Приоритет: Подизање квалитета наставе и учења

Развојни циљ унапређивање квалитета наставе увођењем иновативних метода оцењивања и вредновања постигнућа ученика, као и применом диференцираног приступа и прилагођавања васпитно-образовног рада за ученике који имају тешкоће да савладају програм на основном нивоу

Специфични циљеви:

1. Утврђивање критеријума оцењивања и упознавање ученика и родитеља са истим
2. Израда и примена тестова знања
3. Оспособити ученике за примену различитих техника и стилова учења.
4. Подржати и подстаћи ученике за одговорно постављање сопствених циљева и праћење сопственог напредовања.
5. Подстицати ученике да научено примењују у свакодневном животу.

Задачи:

1. континуирано примењивати диференциран приступ у настави, оспособљавати ученике за коришћење различитих стилова учења.
2. задатак: организовати семинаре стручног усавршавања који развијају компетенцију наставника у области подршке ученицима

2. приоритет: Подизање школских постигнућа

Развојни циљ:

1. Развијати мотивацију код ученика за рад и самостално стицање знања и активно учешће у секцијама, додатним и ваннаставним активностима.

Специфични циљеви:

1. Развити компетенције и одговорности наставника које ће омогућити да школа константно бележи висок успех ученика на завршним испитима као и да остварује добар пласман ученика на такмичењима.

2. Развијати код ученика ставове општеприхваћених моралних и естетских вредности друштва и човека

Задаци:

1.1. задатак: подстаћи наставнике да оспособљавају ученике за решавање проблема, и међупредметно повезивање знања.

1.2. задатак: организовати рад стручних већа и актива ради доследне примене образовних стандарда постигнућа .

1.3. задатак: подржати наставнике да на основу анализа завршних испита предлажу и спроводе мере унапређења постигнутих резултата.

1.4. задатак: организовати рад стручних већа и актива тако да планирају и примењују различите облике, методе и технике рада и користе сва расположива наставна средства ради подизања мотивације ученика за рад.

2.1. задатак: ускладити и повезати планове обавезних изборних предмета, ваннаставних активности , планове ЧОС са плановима осталих програма школе који доприносе развијању ставова код ученика и пратити њихово остваривање.

3. приоритет: Пружање подршке ученицима у свим сегментима живота и рада школе (безбедност, учење, развој, професионална оријентација)

Развојни циљ: развијање компетенција ученика за учење учења, ненасилно решавање сукоба, одговоран избор будуће школе, иницијативности и активизма

Специфични циљеви:

4.1. Унапређивање безбедности и сигурности ученика у школи, праћења физичког, здравственог и емоционалног стања и социјалних потреба ученика

4.2. Унапређивање квалитета понуђених програма подршке ученицима у процесу учења (допунска, додатна настава, ИОП-и)

4.3. Унапредити квалитет праћења напредовања ученика

4.4. Повећати обим стручне помоћи наставницима у пружању подршке ученицима у процесу учења

4.5. Подстаћи развој позитивних ставова и развој социјалних вештина код ученика

4.6. Подстаћи развој и неговање демократског духа и ученичких иницијатива и активности

4.7. Унапредити ниво пружања помоћи ученицима при избору будућег занимања

Задаци:

4.1.1. Организовати рад наставника и осталих запослених у школи тако да сви актери свесно и одговорно испуњавају задужења и обавезе које произилазе из Правилника о безбедности школе.

4.1.2. Поставити јасне процедуре за идентификовање и доследно спровођење програма здравствене и социјалне заштите и инклузивног образовања.

4.2.1. Организовати континуирану и квалитетну подршку свим ученицима у процесу учења кроз увођење различитих техника учења као и израде ИОП-а

4.3.1. Систематско и увремењено укључивање ученика у програме допунске, додатне наставе и доследно праћење напредовања на основу стандарда постигнућа и исхода.

4.4.1. Организовати стручну помоћ наставницима у пружању подршке ученицима (сарадња са другим стручним особама, студијске посете и сл).

Подршка ученицима:

Ученици унапређују своје комуникацијске вештине за комуникацију у приватном, јавном, образовном, и професионалном контексту, прилагођавају начин и средства комуникације карактеристикама ситуације, умеју да изразе себе (своје мишљење, осећања, ставове, вредности и идентитете) и да оствари своје циљеве на позитиван, конструктиван и аргументован начин

поштујући и уважавајући другог, негујући културу дијалога, разумевања, толеранције и уважавања различитости у заједници.

Укљученост школе у пројекте

У циљу подизања квалитета наставе и постигнућа у школи, пружања подршке ученицима у остваривању што бољих школских постигнућа, школа ће се укључивати у разне националне и међународне пројекте.

Јачање сарадње на свим нивоима у циљу промоције квалитета рада школе

У циљу промоције и повећања угледа и квалитета рада, школа ће остваривати сарадњу са свим интересним групама, родитељима, локалном заједницом, другим школама, промовишући своје резултате и успехе, али и повећањем мотивације, као и задовољства ученика и родитеља.